

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Dărămuș Eugenia Marcela****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Crișan Monica, prof. Popa Ramona Claudia, prof. Nandrea Maria, doc. Cutean Irina**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
Conf. univ. dr. Panaite Ovidiu**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Participarea mea la Stem Spring Conference – o experiență inspirațională la Anatolia College, Salonic, Grecia - Prof. Huștiuc Nicoletta	3
Postmodernism românesc – model cosmologic al unei lumi – Prof. dr. Gâlea Gabriela Anamaria	3
Elevi de la secția fotbal și handbal masculin de la Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” din Sebeș, în Dobrich, Bulgaria, în proiectul Erasmus+ „Pass, attack, shoot, score!” – Prof. Popa Dianne	8
Elevii Colegiului Național „Lucian Blaga” Sebeș în mobilitate Erasmus+ – Prof. Todor Cornelia, prof. Mucsi Andreea	12
De ce o mare parte a românilor nu agreează monarhia și cum se poate schimba percepția asupra acesteia? – Prof. Cetean Daniela	13
Curriculum adaptat la geografie – Prof. Boncuțiu Simona	14
Activitățile STEAM în educația timpurie - Prof. ed. timpurie Aldea Maria Alina, prof. ed. Timpurie Dicu Maria Alina	17
Proiect de activitate monodisciplinar – Prof. ed. timpurie Brașoveanu Carmen	19
Intervenția cadrului didactic în viața socială a clasei – Prof. înv. primar Brumar Niculina Adina	22
Strategii didactice moderne folosite în cadrul orelor de limba și literatura română – Prof. Diniș Adam Cristina	32
Micii artiști ai primăverii – un proiect educațional și creativ realizat cu elevii claselor speciale de la Școala Gimnazială „Singidava” Cugir – Prof. psihopedagog Goldschmidt Erika	34
Din activitatea părintelui profesor Ioan Vultur în cadrul Astei – Prof. dr. Dumbrăvescu Nicolae, Prof. Poptelecan Călin Ioan	38

Învățarea prin joc – Prof. înv. preșcolar Nagy Edina Rozalia	41
Rolul profesorului în aplicarea programelor și manualelor școlare – Prof. Mărginean Mariana Stehța	45
Liceele pedagogice: temelia formării vocaționale în educație – Prof. Șarlea Iuliana, prof. Șarlea Ioana Alexandra	47
Gestionarea relațiilor cu elevii – condiție pentru creșterea eficienței învățării – Prof. Sevestrean Gabriela	48
„Metoda dezbaterii – Debate” aplicată la geografie pe moțiunea „Despădurirea, problemă gravă care afectează mediul înconjurător și are consecința semnificative asupra vieții noastre și a planetei – Prof. Todoran Fer Monica	52
Abordări inovative folosind AI – experiență europeană – mobilitate Job Shadowing, Barcelos, Portugalia – Prof. Țîrlea Alexandra Ionela	54
Educație sustenabilă – cum protejăm habitatele naturale, model de bune practici observate în mobilitatea Erasmus din Portugalia – Prof. Sibișan Nicoleta - Simona	56
Virgil Ierunca și exilul - Prof. Țuculete Marinela-Viorica	58
Competența digitală – o cheie a succesului școlar și profesional - Prof. Petri Maria	61
Balada, nestemată a folclorului românesc - Prof. Văcariu Ileana	62
Proiectul eTwining „Will you play whit me?” – o cale de dezvoltare a abilităților cognitive a preșcolarilor - Prof. educație timpurie Cramba Cristina, prof. ed. timpurie Stănea Adelina	64

PARTICIPAREA MEA LA STEM SPRING CONFERENCE – O EXPERIENȚĂ INSPIRAȚIONALĂ LA ANATOLIA COLLEGE, SALONIC, GRECIA

Prof. Huștiuc Nicoletta, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

Săptămâna trecută am avut onoarea și bucuria de a participa, în calitate de speaker, la STEM Spring Conference, un eveniment educațional de anvergură organizat de EASE – European Association of STEAM Educators, o asociație internațională dedicată promovării educației STEM/STEAM la nivel european. Conferința a avut loc într-un cadru academic de excepție – Anatolia College din Salonic, Grecia, o instituție de învățământ prestigioasă, recunoscută pentru excelența sa în educație și pentru infrastructura sa modernă. Unul dintre punctele care m-au impresionat profund a fost biblioteca colegiului, un spațiu generos și inspirațional, care reflectă respectul pentru cunoaștere și pentru dezvoltarea intelectuală a elevilor.

Evenimentul a reunit cadre didactice din întreaga Europă – Portugalia, Madeira, România, Italia, Belgia, Franța, Grecia, Albania și Luxemburg – oferind un cadru multicultural ideal pentru schimbul de bune practici și idei inovatoare. În cadrul conferinței, am avut plăcerea să susțin prezentarea „Coding in STEM eTwinning Projects”, unde am demonstrat modul în care codarea poate deveni un instrument esențial în proiectele internaționale educaționale. Publicul a fost receptiv și interesat, iar discuțiile care au urmat au fost cu adevărat valoroase.

Pe lângă propria contribuție, am asistat la o serie de prezentări excepționale susținute de colegi din diverse țări, fiecare aducând perspective unice asupra educației STEM. De asemenea, conferința a beneficiat de prezența reprezentanților Scientix de la Bruxelles, o inițiativă europeană dedicată sprijinirii colaborării între profesorii STEM. În calitate de ambasador Scientix, am fost onorată să fac parte din acest grup dedicat educației de calitate.

Una dintre cele mai memorabile zile ale conferinței a fost cea dedicată atelierelor interactive de robotică și demonstrațiilor susținute de elevi. M-am bucurat să descopăr noi aplicații educaționale și materiale didactice inovatoare, iar energia tinerilor participanți a fost cu adevărat molipsitoare.

În încheiere, am avut ocazia să explorăm și puțin din frumusețea culturală a orașului Salonic, în ciuda provocărilor cauzate de greva transportului public de 1 mai, zi liberă în Grecia. Cu toate acestea, atmosfera orașului, încărcată de istorie și farmec balcanic, ne-a oferit un cadru minunat pentru reflecție și conectare.

Recomand cu căldură participarea la astfel de evenimente internaționale tuturor cadrelor didactice. Dincolo de noile cunoștințe, venim mai bogați spiritual, profesional și uman, purtând cu noi inspirația și energia unor comunități educaționale pasionate și unite de un scop comun: transformarea educației.

POSTMODERNISM ROMÂNESC- MODEL COSMOLOGIC AL UNEI LUMI-ȚESĂTURĂ

Prof.dr. Gâlea Gabriela Anamaria, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Ioana Em. Petrescu identifică un model spațial al postmodernismului românesc construit pe imagini, tipare matematice contrarii uneori, unificabile într-o „pangeometrie”. Teoreticianul român susține că „prin geometriile neeuclidiene, matematicile ne obligă să acceptăm ideea unor modele spațiale contrarii, unificabile într-o «pangeometrie» ce se reclamă (în termenii lui Bachelard) de a o

gândire complementară, aptă să întemeieze o «ontologie a complementarului»¹. Această filosofie geometrică instituie un univers în care „calitățile sunt «strict relaționale» și nicidecum substanțiale”², noua epistemă preferând *relația în locul entității*. Dintr-o perspectivă gnoseologică, afirmă Ioana Em. Petrescu, textualismul este un *symptom local* al acestei ontologii a complementarului, iar „metaforele textualității” materializează pluralitatea, înțeleasă ca existențe posibile care nu se exclud reciproc, nu mărturisesc sfârșirea, ci tentația recuperării totalității. Elementul central al noii episteme este *categoria individualului* deoarece modificarea esențială vizează raportul dintre observator și obiectul observat, până acum unul de exterioritate, transformând observatorul, deci individualul, în participant, într-o *relație de reciprocă implicare cu universul observat*³.

Postmodernismul-model cultural care, în viziunea Ioanei Em Petrescu, coexistă modernismului, se definește printr-o nouă identitate a individualului care își asumă criza modernistă și o depășește. Astfel „individualul e conceput ca sistem dinamic, nod structural de relații, prin care textura întregului sistem există”⁴.

Postmodernismul-model cultural care, în viziunea Ioanei Em Petrescu, coexistă modernismului, se definește printr-o nouă identitate a individualului care își asumă criza modernistă și o depășește. Astfel „individualul e conceput ca sistem dinamic, nod structural de relații, prin care textura întregului sistem există”⁵.

Acestui model cosmologic al unei lumi-țesătură, în permanentă devenire, procesuală, îi corespunde, din punctul nostru de vedere, modelul labirintic teoretizat de Umberto Eco, mai precis labirintul de tip rețea sau metafora rizomului: „Labirintul de al treilea tip este o rețea în care orice punct poate să fie legat cu alt punct. Nu poate să fie deșirat. Asta și pentru că, în timp ce labirinturile primelor două tipuri au un interior, în care se intră și din care se iese, labirintul al treilea nu are nici interior, nici exterior”⁶. Teoreticianul italian definește acest labirint prin raportare atât la cel clasic, unicursal, cât și la cel modern, labirintul manierist de tip Irweg, ambele având un centrul salvator. Dacă primul are un *singur* drum spre centru, cel de-al doilea se definește printr-o *multitudine de drumuri*, din care unul singur este însă corect. Labirintul de tip-rețea se construiește în *absența unui centru unic*, din linii și contradicții, un labirint *polidimensional*, al diferențelor. Imaginea rizomului asociată acestei reprezentări spațiale ne permite identificarea trăsăturilor: este un labirint extensibil la infinit, fără interior sau exterior, ilimitat pentru că din fiecare punct se naște o nouă conexiune. Lipsa unor puncte fixe/noduli nu este una de ordin fizic, ci mărturisește modificarea punctelor de intersecție ale liniilor rizomului în orice moment al atingerii acestora, pentru că, spune Eco „De la orice nod se poate ajunge la orice nod, dar de la orice nod se poate și să nu reușești niciodată să mai ajungi la același nod întorcându-te mereu la punctul de plecare”⁷. O atare structură a universului anulează posibilitatea unei cunoașteri raționale totalizatoare: „Cel care călătorește prin el trebuie să învețe să corecteze mereu imaginea pe care și-o face despre el, fie că e o imagine concretă a unei secțiuni (locale) a lui, fie că e imaginea conducătoare și ipotetică ce privește structura lui globală (incognoscibilă, atât din motive sincronice, cât și din motive diacronice)”⁸. Evident că existența individului într-o asemenea lume modifică modul de cunoaștere, iar Eco definește gândirea de tip enciclopedic drept singura posibilă. E o *gândire slabă* deoarece se

¹ Ioana Em. Petrescu, *Modernism/Postmodernism. O ipoteză*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2003, p. 27

² *Ibidem*, p. 28

³ *Ibidem*, p. 30 „Această anulare a subiectului transcendent, a subiectului care contemplă din afară o lume-obiect, se încetățenește și în filosofie (de la coincidența actor-spectator din definiția nietzscheană a misterelor din Nașterea tragediei, la deconstruirea conceptului de subiect în filosofia lui Derrida) și, consecutiv, în gândirea estetică a veacului, care proclamă dispariția autorului, înghițit în jocul auto-producerii textului”.

⁴ *Ibidem*

⁵ *Ibidem*

⁶ Umberto Eco, *Anti-porfiriu* în Gianni Vattimo, PierAldo Rovatti, *Gândirea slabă*, Constanța, Editura Pontica, 1998, p.70

⁷ *Ibidem*, p. 71

⁸ *Ibidem*, p.67

opune celei raționale, globalizante care aspira să ofere o imagine definitivă a universului, și oferă doar o cunoaștere „*conjecturală și contextuală*”⁹.

Un univers postmodern reprezentat de *modelul cosmologic al complementarului* materializat în *structura labirintului rețea* în care individualul/ ființa caută un sens al existenței printr-o *gândire enciclopedică, contextuală și conjuncturală*. Existența umană într-un asemenea spațiu al complementarului poate fi reprezentată drept rătăcire în lipsa unui centru salvator, dar considerăm că este de fapt o *permanentă experimentare* a căilor posibile care oferă *soluții existențiale multiple*, uneori contradictorii. Într-un spațiu el însuși definit ca permanentă metamorfoză, o *lume-țesătură*, fiecare traseu al devenirii umane este nu doar posibil, ci și ideal pentru un anumit moment, iar cunoașterea lumii, ca și cunoașterea de sine, reprezintă o *sumă* a tuturor traseelor posibile. Considerăm că geografia orașului/satului românesc din perioada comunistă, amplasamente în care nu se mai distinge la modul calitativ între centru și periferie, este a *labirintului-rețea*, fiecare loc dobândind semnificație în momentul instituirii unei relații cu omul care caută sensul existenței. Structura poate fi *una de adâncime*, prin diverse straturi de semnificație și poate fi asociată unei geografii mitice, prin policentrism. Unei asemenea spațialități îi corespunde o pulverizare a planurilor temporale și o pendulare continuă între trecut-prezent-viitor.

În *Capitalism și schizofrenie 2. Mii de platouri*,¹⁰ Gilles Deleuze și Felix Guattari pornesc în analiza raporturilor dintre Carte și Lume de la imaginea unei literaturi-asamblaj, definită prin „linii de articulare și de segmentaritate, straturi, teritorialități, dar și linii de fugă, mișcări de deterritorializare și de destratificare”¹¹. Într-un demers care dă o altă conotație actului de a scrie, scoțându-l de sub dominația semnificantă a mimesisului, autorii definesc creația literară în termenii cartografierii unor ținuturi viitoare, posibile. Raportul dintre Carte și Lume se cere reevaluat din perspectiva unor structuri de adâncime specifice celor două ținuturi, real și imaginar și a relațiilor dintre acestea.

Trei tipuri de carte și tot atâtea imagini ale universului sunt specifice literaturii de-a lungul istoriei. Primul este *cartea-rădăcină*, una de natură clasică, cu o structură semnificantă și obiectivă și o organizare internă organică. În condițiile în care Arborele sau Rădăcina este acceptată ca simbol al unei lumi bazate pe o logică binară (Unu devine doi, doi devine patru etc.), literatura va fi guvernată de aceeași lege: „Legea cărții este aceea a reflectării, a lui Unu care devine doi”¹². Gândirea dihotomică nu a înțeles multiplicitatea, mulțimea, afirmă autorii, și așază modernitatea sub semnul „*sistemului-radicelă*” sau *rădăcină fasciculată*, a doua figură a cărții „Lumea a devenit haos, dar cartea rămâne o imagine a lumii, haosmos-radicelă, în loc de cosmos-rădăcină. Misterioasă mistificare, aceea a cărții, cu atât mai totală, cu cât mai fragmentată”¹³. Chiar dacă imaginea rădăcinii fasciculate se conturează prin excrescențe ale celei principale, prin grefe de diferite forme care se așază pe ea, unitatea ei se menține, trecută sau viitoare, dar posibilă. Operele scriitorilor moderni, James Joyce sau Friedrich Nietzsche, sunt analizate din perspectiva înscrierii într-o ciclicitate, a textului sau a cunoașterii la Joyce și a eternei reîntoarceri la Nietzsche, în ciuda preferinței pentru fragment și multiplicitatea sensurilor. Sistemul fasciculat rămâne ancorat în sfera căutării, tendinței spre o *unitate subiectivă a lumii* percepute în complementaritatea manifestărilor: „Sistemul fasciculat nu se rupe cu adevărat de dualism, de complementaritatea dintre un subiect și un obiect, dintre o realitate naturală și o realitate spirituală: unitatea este neîncetat contrazisă și blocată în obiect, în timp ce un nou tip de unitate triumfă în subiect”¹⁴.

Ieșirea din spațiul modernității stă sub semnul unui sistem numit *rizom*, definit ca proces de instituire a multiplului într-un text-lume prin îndepărtarea de Unul primordial și renunțarea la ideea de unitate organică a universului. Pornind de la imaginea unei structuri rizomatice a regnurilor

⁹*Ibidem*

¹⁰Gilles Deleuze, Felix Guattari, *Capitalism și schizofrenie 2. Mii de platouri*, Traducere din limba franceză de Bogdan Ghiu, București, Editura Art, 2013

¹¹*Ibidem*, p. 8

¹²*Ibidem*, p. 9

¹³*Ibidem*, p. 11

¹⁴*Ibidem*, p. 11

vegetale și animale, autorii definesc rizomul prin specificitatea acestuia fie ca *extindere superficială ramificată*, fie ca *manifestări concrete* în bulbi și tuberculi, *nuclee* ale viitoarelor ramificări. Pentru a înțelege structura rizomatică a cărții și a lumii în care trăim trebuie să trecem în revistă caracteristicile ale acestei figuri. Deleuze și Guattari numesc șase principii definitorii:

1&2. „Principii de conexiune și eterogenitate: orice punct al unui rizom poate fi – și trebuie să fie- conectat la oricare altul”¹⁵.

Îndepărtarea de structura dihotomică a Arborelui sau a Rădăcinii, deci de o ordine pre-stabilită, investește limbajul cu atributul *multiplicării și deschiderii sensurilor* prin „verigi semiotice”¹⁶ de diverse naturi -biologice, politice, economice- generând „*asamblaje colective de enunțare*”. Structura rizomatică a unui asemenea limbaj constă, în esență, în descentrarea lui în alte registre, deschideri semiotice care generează eterogenitatea „nu există limbă în sine, nici universalitatea limbajului, ci o conlucrare între niște dialecte, niște graiuri, niște argouri, niște limbi speciale”¹⁷. Limba folosită într-un text este cea care își adjudecă rolul de dominantă într-un anumit grup, dar care se ramifică prin *relațiile* pe care grupul le stabilește cu tot ceea ce îl înconjoară. Reținem deci *imaginea rizomatică a limbajului*, semnelor fiindu-le asociate straturi multiple de semnificații prin conectarea la câmpul social.

3. „Principiul mulțimii: abia când este tratat în mod efectiv ca substantiv, ca mulțime, multiplul încetează să mai aibă vreo relație cu Unul ca subiect sau ca obiect, ca realitate naturală sau spirituală, ca imagine și ca lume”¹⁸.

Relația Unu-multiplu-mulțime este definitorie în înțelegerea modelului rizomatic. Mulțimea este definită prin renunțarea la organizarea ierarhică și de putere, prin dispariția obiectului și a subiectului și renunțarea la imaginea unității. Acestea se concretizează în anumite determinări, mărimi care ele însele se modifică în funcție de mișcările mulțimii, fiind imposibil de încadrat în niște numere. Rezultă de aici *dimensiunea plată* a acestor mulțimi, în sensul în care ele se desfășoară în plan, se saturează până la ocuparea dimensiunilor proprii, și un „*plan de consistență*” a mulțimilor cu dimensiuni extensibile. O trăsătură importantă a mulțimilor este dată de raportarea acestora la un În-Afară -,linie de fugă sau de deteritorializare în funcție de care își schimbă natura conectându-se cu alte mulțimi”¹⁹. La nivelul cărții, acestor mulțimi le sunt asociate diferitele planuri, evenimente trăite, determinări istorice, concepte, formațiuni sociale, indivizi, iar idealul unei asemenea scrieri ar fi, în opinia teoreticienilor, să se *manifeste toate, concomitent pe o singură pagină*. Descoperim aici imaginea unei scriituri postmoderne prin utilizarea metaforelor textualizării, al cărei scop declarat era să exprime în mod concomitent nu numai simultaneitatea scriiturii cu nașterea universului ficțional, ci și totalitatea semnificațiilor posibile prin instituirea în text a tuturor limbajelor posibile.

4. „Principiul rupturii asemnificante: împotriva tăieturilor prea semnificante care separă structurile sau care traversează o structură. Un rizom poate fi rupt, distrus într-un punct oarecare, însă el se continuă, pe una sau alta dintre liniile sale, dar și pe alte linii”²⁰.

Scos din dihotomia bun-rău, rizom se definește în termeni de teritorializare -stratificare, organizare, semnificații- și deteritorializare -permanentă tendință înspre un în-afară, mișcarea de a ieși din limitele trasate. Rupturile nu devin semnificante, ele generează ramificații care pot să se organizeze arborescent la un moment dat, doar pentru a exploda într-o nouă deschidere. Raportul dintre Lume și Carte nu poate fi înțeles decât în acești termeni, Cartea nu poate fi o Imagine a Lumii, ci „*face rizom cu lumea*” într-o evoluție paralelă în care permanente rupturi prelungec rizomul „A scrie, a face rizom, a-ți extinde teritoriul prin deteritorializare, a-ți prelungi linia de fugă

¹⁵*Ibidem*, p. 12

¹⁶*Ibidem*, „O verigă semiotică este asemenea unui tubercul care aglomerează acte din cele mai diverse, atât lingvistice, cât și perceptive, mimice, gestuale cognitive”

¹⁷*Ibidem*, p. 12

¹⁸*Ibidem*, p. 13

¹⁹*Ibidem*, p. 14

²⁰*Ibidem*, p. 15

până în punctul în care aceasta ajunge să-ți acopere întregul plan de consistență ca o mașină abstractă”²¹.

5&6 „Principiul cartografierii și al decalcolmaniei: un rizom nu poate fi explicat prin niciun model structural sau generativ. Este străin de orice axă genetică sau de structură de profunzime”²².

Dacă existența poate fi analizată psihanalitic prin raportare la o axă genetică -stadii succesive organizate în jurul unei unități- sau o structură de profunzime- serii de bază care sunt alcătuite din constituenți imediați, transformabili și evolutivi, deci modele repetitive-, rizomul se sustrage unei asemenea cercetări fiindu-i specifică *imaginea hărții* care se construiește neîncetat prin *raportare imediată* la manifestări ale realității. Harta este definită drept un *proces*, o construcție permanentă a inconștientului prin *experimentări* ale ființei, în opoziție cu *calcul* care este doar o *reproducere a unui inconștient închis*. O existență a ființei într-un asemenea univers rizomatic presupune, prin urmare, o permanentă conectare la realitate și o construcție a propriei identități. Proprietățile hărții sunt și ale universului pe care îl reprezintă: deschisă, conectabilă pe toate dimensiunile, într-o permanentă modificare, cu intrări multiple. Pentru a studia evoluția umană într-un asemenea teritoriu, autorii propun termenul *de schizanaliză* -demers prin care traseul individual nu mai este raportat la „complexe” psihanalitice închise în ele însele, ci deschis înspre a analiza pulsuniile și obiectele parțiale ca opțiuni ale individului într-un anumit context, „intrări sau ieșiri” trăite cu toată forța de către aceasta. Ceea ce preia psihanaliza și lingvistica, deci o gândire arborescentă și structurată, din acest proces continuu sunt doar încremenirile, impasurile care sunt transformate în puncte de structurare prin repetabilitate. Dar gândirea noastră, spun autorii, nu este arborescentă, nici creierul uman nu este materie înrădăcinată sau ramificată, ci stau sub semnul *mulțimii*. Scrisul este asemenea unei memorii scurte -rizomatice, discontinue, multiple-, în timp ce lectura este asociată memoriei lungi -conceptualizantă, dominată de rasă, familie, cultură.

Universul rizomatic este cel care se opune unui sistem arborescent, ierarhic cu centri de semnificație și subiectivitate, o imagine simbol a Puterii absolute, a dictaturii. Este un sistem acentrat, în care nu există tije sau canale încremenite, în care comunicarea se face între indivizi oarecare situați într-un anumit moment în relații de vecinătate. O lume în care ființa se definește printr-o *stare* într-un moment sau altul, indivizii sunt *interșanjabili*, accentul se mută înspre *operațiuni locale* care se desfășoară independent de o instanță centrală. Dacă Occidentul este dominat de Arbore, iar ființa se definește neîncetat prin raportare la transcendență, Orientul este pus sub semnul rizomului și al imanenței, în timp ce America pare un spațiu situat între cele două figuri: „rizom american: beatnik, underground, subterane, bande și gangs, creșteri laterale succesive în conexiune imediate cu un În-Afară”²³. Aceste determinări nu sunt fixe, osificate, ci asistăm la o permanentă mutație între arborele-rădăcină și rizomul-canal, modele care nu se opun, ci acționează ca model și proces, ca structură și devenire: „unul acționează ca model și ca un calc transcendent, chiar dacă își generează propriile fugi și scăpări, celălalt acționează ca un proces immanent ce răstoarnă modelul și schițează o hartă, chiar dacă își constituie propriile ierarhii, chiar dacă provoacă un canal despotice”²⁴.

Într-o asemenea realitate definitorie este *cartea-asamblaj* în care dispare ruptura dintre „câmpul de realitate (Lumea), un câmp de reprezentare (Cartea) și un câmp de subiectivitate (Autorul)”²⁵, pentru a pune în conexiune mulțimi privite din toate aceste perspective. Într-o istorie a lumii care se sustrage structurii coercitive a statului ca model al gândirii, cartea devine un canal al rizomului pentru întemeierea unei gândiri nomade care plasează ființa în spațiul „între lucruri” într-o mișcare transversală, perpetuă, în relație permanentă cu ceea ce o înconjoară.

Bibliografie selectivă:

1. Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*, traducere Irina Bădescu, prefață de Mircea Martin, Pitești, Editura Paralela 45, 2003

²¹*Ibidem*, p. 18

²²*Ibidem*

²³*Ibidem*, p. 29

²⁴*Ibidem*, p. 31

²⁵*Ibidem*, p. 34

2. Blanchot, Maurice, *Spațiul literar*, traducere și prefață de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1980
3. Cordoș, Sanda, *Literatura între revoluție și reacțiune. Problema crizei în literatura română și rusă a secolului XX*, Ediția a II-a, adăugită, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 2002
4. Crăciun, Gheorghe, coord. *Competiția continuă, Generația 80 în texte teoretice*, Pitești, Editura Vlasie
5. Crăciun, Gheorghe, *Doi într-o carte (fără a-l socoti pe autorul ei)*. Fragmente cu Radu Petrescu și Mircea Nedelciu, Ediție îngrijită de Carmen Mușat și Oana Crăciun, Prefață de Carmen Mușat, Iași-Editura Polirom, București-Cartea Românească, 2016
6. Crăciun, Gheorghe, *Pactul somatografic*, ediție îngrijită și prefață de Ion Bogdan Lefter, Pitești, Editura Paralela 45, 2009
7. Deleuze, Gilles, *Cinema 2. Imaginea-timp*, traducere Ștefana și Ioan Pop-Curșeu, notă asupra ediției și postfață Ioan Pop-Curșeu, Cluj-Napoca, Editura Tact, 2013
8. Deleuze, Gilles, Felix Guattari, *Capitalism și schizofrenie 2. Mii de platouri*, Traducere din limba franceză de Bogdan Ghiu, București, Editura Art, 2013
9. Petrescu, Ioana Em., *Configurații, ediția a II-a*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2002
10. Petrescu, Ioana Em., *Modernism/Postmodernism. O ipoteză*, ediție îngrijită, studiu introductiv și postfață în limba franceză de Ioana Bot, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2003
11. Petrescu, Liviu, *Poetica postmodernismului*, Pitești, Editura Paralela 45, 1996
12. Petrescu, Liviu, *Vârstele romanului*, București, Editura Eminescu, 1992
13. Umberto Eco, *Anti-porfiriu* în Gianni Vattimo, PierAldo Rovatti, *Gândirea slabă*, Constanța, Editura Pontica, 1998

ELEVI DE LA SECȚIA FOTBAL ȘI HANDBAL MASCULIN DE LA LICEUL CU PROGRAM SPORTIV „FLORIN FLEȘERIU” DIN SEBEȘ, ÎN DOBRICH, BULGARIA ÎN PROIECTUL ERASMUS+ „PASS, ATTACK. SHOOT, SCORE!”

Prof. Popa Dianne, Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș

Elevi de la Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” din Sebeș, partener în proiectul Erasmus+ „Pass, Attack, Shoot, Score!” se află săptămâna aceasta în Bulgaria, la Dobrich, lângă Varna, într-un schimb de experiență sportivă și culturală alături de elevi de la Liceul Sportiv „Georgi Stoykov Rakovski”, Dobrich, Bulgaria, și Profesionalna Gimnaziya Po Veterinarna Medicina „prof. D-R. Georgi Pavlov”, Dobrich, Bulgaria și de elevi de la Gençlerbirliği Spor Lisesi, Ankara, singurul liceu cu program sportiv din Turcia.

Acest proiect încurajează elevii și antrenorii de la cele trei licee sportive să facă schimb de bune practici privind antrenamentul pentru handbal și fotbal, dar și să exploreze diversitatea culturală din regiunea Dobrici (Dobrogea de Sud care în perioada interbelică a făcut parte din România).

Obiectivul principal al proiectului „Pass, Attack, Shoot, Score!” (PASS!), proiect de parteneriat la scară mică între trei licee sportive din România, Turcia și Bulgaria și o școală profesională de medicină veterinară din Bulgaria este incluziunea și diversitatea în toate domeniile educației școlare, în special în domeniul sportului, fotbal și handbal.

„Prima mobilitate are loc săptămâna aceasta, 19-23 mai 2025, în Dobrich, Bulgaria, la care participă câte 10-12 elevi din fiecare școală parteneră, însoțite de coordonatorul proiectului din fiecare țară, de un antrenor de fotbal și un antrenor de handbal. Astfel, din partea Liceului cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș participă la mobilitate în calitate de coordonatori, profesori însoțitori și antrenori: prof. Popa Diane, coordonator al echipei din România; Roxana Păcurar, profesor de Educație Fizică și Sport, reprezentând secția de fotbal a Liceului cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș; Emilian Turcu, antrenor de handbal.

Coordonatorul principal al acestui parteneriat este Liceul Sportiv „Georgi Stoykov Rakovski”, Dobrich, Bulgaria, și Profesionalna Gimnaziya Po Veterinarna Medicina „prof. D-R. Georgi Pavlov”, Dobrich, Bulgaria.

În prima zi de mobilitate, 19.05.2025, elevii, profesorii coordonatori și antrenorii din cele 3 școli sportive din Bulgaria, România și Turcia au participat la ceremonia de deschidere, și-au prezentat echipele, Școlile gazdă, Liceul Sportiv „Georgi Stoykov Rakovski”, Dobrich, Bulgaria, și Profesionalna Gimnaziya Po Veterinarna Medicina „prof. D-R. Georgi Pavlov”, Dobrich, Bulgaria au încântat oaspeții cu dansuri populare bulgărești, apoi a urmat o sesiune de schimb de experiență pentru antrenamentul de handbal, de fotbal și de baschet. Elevii din cele trei țări partenere au experimentat și sporturi tradiționale rurale.

Marti, 20.05.2025 a fost dedicată excursiilor tematice și culturale: vizita Palatului Balchik, Grădina Botanică Balchik, Grădina Zoo din Dobrich. Excursiile tematice au fost completate de participarea elevilor din grupul țintă la antrenamentele de wrestling, box, schimb de experiență în ceea ce privește antrenamentul de fotbal înainte de meciurile amicale cu Chernomorets Varna.

Miercuri, 21.05.2025 a avut loc meciul amical de fotbal dintre Chernomorets Varna vs. Romania/Turkey (echipă mixtă). Elevii din echipa mixtă de fotbal România/Turcia de la Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș au fost: Popa Darius; Cristea Mario; Moise Luca; Davel Roberto; Ursu Andrei Raul. Toți tinerii sportivi ai liceului nostru au avut o evoluție remarcabilă, iar golul victoriei a fost marcat de Ursu Raul Andrei.

Meciul amical de handbal s-a desfășurat între Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș, România și echipa Dobrudzha, Dobrich, echipa care evoluează în prima ligă de handbal din Bulgaria.

Elevii de la Liceul Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș care au participat la meciul amical de handbal cu echipa gazdelor, „Dobrudzha Dobrich” au fost: Alexei Dumitru; Gărduş Casian Maximilian; Lungu Ștefan; Steop Bogdan Sebastian; Mărginean Denis, Bogdan Lupașcu, coordonați de antrenorul Turcu Emilian.

Joi, 22.05.2025, elevii de la cele patru școli au vizitat Parcul Istoric de lângă Varna, trecând în revistă etapele civilizațiilor care s-au perindat în această regiune, de la preistoric, paleolitic, neolitic, epoca de bronz până la formarea poporului bulgar (1300). Incursiunea istorică a fost completată de spectacolul interactiv de la Delfinariul din Varna.

Vineri, 23.05.2025, elevii de la Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș, România, de la Liceul Sportiv „Georgi Stoykov Rakovski”, Dobrich, Bulgaria, și Profesionalna Gimnaziya Po Veterinarna Medicina „prof. D-R. Georgi Pavlov”, Dobrich, Bulgaria și de la Genclerbirligi, Ankara, Turcia au disputat ultimele meciuri amicale de 11.00 fotbal și de la 15.00, handbal.

Această mobilitate s-a încheiat cu înmânarea certificatelor de participare, urmând ca la începutul lui noiembrie 2025 să continue cu schimbul intercultural și de experiență sportivă în Ankara, Turcia.

ELEVII COLEGIULUI NAȚIONAL „LUCIAN BLAGA” SEBEȘ ÎN MOBILITATE ERASMUS+

Prof. Todor Cornelia, Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș
Prof. Mucsi Andreea, Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș

Primele zile ale lunii aprilie au adus pentru elevii Colegiului Național „Lucian Blaga” Sebeș o nouă mobilitate de grup, organizată în cadrul Acreditării Erasmus+, domeniul Educație școlară, de care școala beneficiază începând cu anul 2022.

În cadrul anului II de implementare a Acreditării Erasmus+, echipa de proiect a privilegiat elevii liceului, propunând pentru aceștia două mobilități de grup. Prima dintre acestea a avut loc în luna decembrie, când 11 elevi au fost invitați, timp de cinci zile, la Liceul „Süleyman Demirel Anadolu Lisesi” din Istanbul, Turcia.

A doua mobilitate de grup a elevilor s-a derulat în perioada 31.03–04.04.2025. Experiența a implicat 10 elevi ai colegiului, care, însoțiți de doamnele profesoare Todor Cornelia și Mucsi Andreea, au petrecut o săptămână de neuitat la liceul BG und BRG din Braunau am Inn, Austria.

Mobilitatea consolidează o colaborare începută în anul 2018, odată cu implementarea unui proiect de parteneriat strategic Erasmus+, în care cele două licee au fost partenere, alături de licee din Belgia, Bulgaria și Franța.

Precedată de o cunoaștere prealabilă a elevilor austrieci parteneri și de o comunicare prin email și rețele de socializare, prezența elevilor din Sebeș în liceul austriac a fost rodnică: s-a comunicat preponderent în limba germană, ocazie cu care majoritatea elevilor grupului au exersat exprimarea bună și foarte bună în această limbă; fiecare elev a asistat la ore, alături de partenerul său austriac; au fost promovate liceul, orașul și țara prin materiale video special concepute; au fost îmbrăcate și prezentate costume populare românești și săsești specifice zonei noastre; au fost organizate vizite culturale în oraș și în împrejurimile acestuia.

Mereu atent la valorile promovate de programul Erasmus+, grupul nostru a ales un mijloc de deplasare sustenabil: trenul.

Cu un bagaj de experiențe, prietenii și amintiri îmbogățit, elevii Colegiului Național „Lucian Blaga” Sebeș au revenit la cursuri, însă colaborarea cu liceul BG und BRG din Braunau am Inn nu se oprește aici: ne pregătim ca, în cursul lunii octombrie 2025, să fim gazde primitoare pentru partenerii noștri austrieci.

Sprrijinul Comisiei Europene pentru realizarea acestui articol nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar punctul de vedere al autorilor, iar Comisia nu poate fi făcută responsabilă pentru utilizarea informațiilor prezentate.

DE CE O MARE PARTE A ROMÂNILOR NU AGREEAZĂ MONARHIA ȘI CUM SE POATE SCHIMBA PERCEPȚIA ASUPRA ACESTEIA?

Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Suntem la 35 de ani de la revoluția care a dat jos un sistem totalitar și, constat, încă o dată, că cel mai greu se schimbă mentalitățile și stereotipiile adânc înrădăcinate, fără a avea în spate vreo lectură consistentă ci doar frânturi de informații preluate aiurea din diverse surse. Ca profesor de istorie, dar și ca om care duc cu mine unele tare ale regimului în care m-am format, am încercat să găsesc explicații la această întrebare pe care mi-am pus-o adeseori.

Cum se face că, deși puțini români cunoșteau în 1990 istoria instituției monarhice îl condamnau pe rege înainte de a se strădui să înțeleagă ce reprezentase monarhia pentru statul român? Vorbeau despre regi ca despre niște profitori care au trăit din munca și pe spinarea poporului, că erau niște străini care au avut doar privilegiul și că sub domnia lor țărani și muncitorii au dus-o rău, au fost exploatați! Limbajul acesta era clar relicva unei moșteniri greu de schimbat, a mentalității comuniste, a omului nou și a societății socialiste egalitare. Cu toate acestea treptat lumea a început să se intereseze de regalitate după venirea în țară a regelui Mihai I și să se raporteze mai nuanțat la acesta. Tot mai multe studii și cărți au început să fie publicate, statul român după 1996 a redat cetățenia română familiei regale și a permis implicare ei în diverse acțiuni care vor trezi interesul pentru istoria reală a monarhiei. Au apărut cursuri opționale de istoria monarhiei odată cu anii 2000 și adevărul a ieșit treptat la suprafață chiar dacă mulți români încă nu erau pregătiți să îl accepte.

Chiar dacă nu au cunoscut direct monarhia ca sistem politic am identificat câteva motive pentru care mulți români nu agreează instituția monarhică:

1. Lipsa de informații- Mulți români care nu au avut acces la o educație istorică adecvată pot avea o înțelegere limitată a rolului și contribuției monarhiei în istoria României. Aceasta poate duce la o opinie negativă bazată pe stereotipuri sau mituri.

2. Experiența istorică- România a avut o istorie complexă, inclusiv perioade de regimuri autoritare, care pot influența percepția asupra monarhiei. Mulți români asociază monarhia cu perioade de opresiune sau corupție, mai ales în contextul regimului comunist care a promovat o imagine negativă a monarhiei.

3. Ideologia republicană- Unele persoane pot fi influențate de ideologii republicane care promovează egalitatea și democrația, considerând monarhia ca o formă depășită de guvernare. Aceștia pot vedea monarhia ca pe o instituție elitistă, care nu reflectă valorile moderne.

4. Probleme contemporane- Monarhia este adesea privită prin prisma problemelor actuale ale societății. O parte din români pot considera că restaurarea monarhiei nu ar aduce soluții pentru problemele economice, sociale sau politice cu care se confruntă țara.

5. Simbolismul politic- Monarhia poate fi asociată cu diverse grupuri politice sau interese, iar susținerea sau opoziția față de aceasta poate fi influențată de afinitățile politice ale indivizilor. Acestea sunt doar câteva dintre motivele posibile pentru care o parte a românilor nu agreează monarhia, chiar dacă nu au experimentat-o personal. Fiecare individ are propriile sale motive și convingeri, care pot varia în funcție de contextul personal, social și istoric.

Cum se poate schimba percepția românilor asupra monarhiei în contextual actual? Plecând de la informarea adecvată cu privire la realizările monarhiei în cei 81 de ani de funcționare trebuie prezentat adevărul istoric cu luminile și umbrele istoriei monarhiei române.

- 1. Educația și informarea-** Promovarea unor programe educaționale care să ofere o istorie obiectivă a monarhiei în România, inclusiv realizările și contribuțiile acesteia la dezvoltarea țării, poate ajuta la schimbarea percepțiilor.
- 2. Campanii de comunicare-** Organizarea de campanii de comunicare care să sublinieze valorile monarhiei, cum ar fi stabilitatea, tradiția și unitatea națională. Aceste campanii ar putea folosi diverse medii, inclusiv rețele sociale, televiziune și evenimente publice.
- 3. Implicarea Familiei Regale-** Activitățile și inițiativele Familiei Regale, cum ar fi implicarea în proiecte sociale, culturale sau umanitare, pot îmbunătăți imaginea monarhiei. O prezență activă în viața publică poate ajuta la reîntregirea legăturii cu cetățenii.
- 4. Discursul public-** Schimbarea discursului public despre monarhie, promovând-o ca o alternativă viabilă la formele actuale de guvernare, poate influența percepția generală. Aceasta ar putea include dezbateri și evenimente publice.
- 5. Exemple internaționale-** Studiul și promovarea exemplelor de succes ale monarhiei în alte țări poate ajuta românii să vadă beneficiile acestei forme de guvernare. Țări precum Suedia, Belgia, Danemarca sau Marea Britanie pot fi exemple pozitive.
- 6. Dialog intergenerațional-** Încurajarea dialogului între generații despre istoria monarhiei în România și despre valorile acesteia poate ajuta la crearea unei perspective mai nuanțate și mai apreciative.
- 7. Media și cultura populară-** Filme, cărți și documentare care abordează subiectul monarhiei pot influența percepția publicului. O reprezentare pozitivă a monarhiei în media poate contribui la schimbarea atitudinilor.
- 8. Implicarea societății civile-** Organizațiile non-guvernamentale și alte grupuri de interese pot juca un rol important în promovarea valorilor monarhice și în educarea publicului.

Aceste strategii, aplicate în mod concertat, pot contribui la o schimbare treptată a percepției românilor asupra monarhiei și la creșterea interesului pentru acest subiect. Din anii '90 opinia românilor despre monarhie a evoluat și acest lucru s-a datorat exemplului personal al Majestății Sale regelui Mihai I, care a reușit să-i apropie de valorile fundamentale pe care s-a clădit România modernă- credința în Dumnezeu, respectarea tradiției, menținerea unității și demnității poporului român. Pentru mulți români deviza casei regale „Nihil sine Deo” a devenit motto-ul lor în viață!

CURRICULUM ADAPTAT LA GEOGRAFIE

Prof. Boncuțiu Simona, Școala Gimnazială Câmpeni

An școlar 2024- 2025

Clasa: a VI a

Conform Programei școlare nr. 3393/28.02.2017 pentru clasele V-VIII aprobată prin Ordin al ministrului educației

ARGUMENT:

Această programă ne propune să abordăm geografia din perspectiva integrării elevilor cu CES în învățământul de masă. Necesitatea unei asemenea programe derivă din faptul că tipul sau gradul deficienței diferă de la un elev la altul, astfel că profesorului îi este utilă, pentru a adapta cerințele curriculum-ului național la capacitățile proprii fiecărui elev. Integrarea copiilor cu CES în școlile de masă oferă șanse egale de dezvoltare pentru toți copiii, deschide orizonturi noi și pentru cei cu deficiențe. Învățarea este centrată pe elev asigurându-se sprijin, evaluare permanentă și interactivitate.

Progresul educativ al elevului cu CES depinde de relația pe care cadrul didactic de la clasă o stabilește cu profesorul de sprijin, dându-i permanent informații despre punctele slabe ale acestuia.

Intervenția acestuia permite valorificarea și insistarea pe cunoștințele greu asimilabile determinând raportarea la nivelul cunoștințelor de grup.

PROFESORUL:

- Antrenează elevul în activitățile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii și recreative, cu respectarea particularităților de vârstă și individuale;
- În cadrul lecțiilor se lucrează diferențiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuri și adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fișe de lucru, planșe, rechizitele și manualele școlare, obiecte de uz general;

COMPETENTE CADRU:

1. Prezentarea realității geografice utilizând mijloace și limbaje specifice.
2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice.
3. Studiarea spațiului geografic realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare.
4. Elaborarea unui demers investigativ din perspectiva educației permanente și pentru viața cotidiană.

VALORI ȘI ATITUDINI

- Cultivarea interesului pentru lectură geografică și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul protecției mediului
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare prin conștientizarea impactului limbajului asupra celorlalți și prin nevoia de a înțelege și de a folosi limbajul într-o manieră pozitivă, responsabilă din punct de vedere social

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- evaluare permanentă pe tot parcursul anului;
- fișe de lucru, fișe de evaluare, chestionare orală, dictări; probe de evaluare sumativă pe baza cărora se obțin calificative/notari;
- portofoliul elevului.

GEOGRAFIE CLASA a-VI-a

Nr. crt.	Conținuturi tematice	Data	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse pedagogice	Obs.
1	Cunoașterea lumii în care trăim -Repere ale cunoașterii Terrei- de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă -Continente și țări-reprezentări cartografice. Harta politică a lumii -Aplicații practice: exerciții de apreciere a distanțelor		1.1 2.3 3.3 4.3	- identificarea continentelor pe glob - identificarea de reprezentări cartografice	planiglob, harta fizică a Lumii, glob. - exerciții	Autoevaluare la hartă
2	Antroposfera- omul și activitățile umane -Populația Terrei: evoluția numerică, răspândirea geografică, diversitatea umană, mobilitatea teritorială		1.1 2.1 3.3 4.2	- explicarea evoluției numerice, diversitatea umană, răspândirea geografică a populației - identificarea formelor de locuire și diferențieri teritoriale	- planiglob, harta fizică a Lumii - exerciții	Autoevaluare la hartă

	-Așezările omenești- forme de locuire și diferențieri teritoriale -Resursele naturale și valorificarea acestora - Domeniile activităților economice pe Terra -Efectele activităților umane asupra mediului și calitatea vieții -Aplicații practice: analiza și interpretarea caracteristicilor demografice și de locuire din orizontul local și apropiat.			-identificarea activităților economice ale Terrei		
3	Europa- identitate geografică -Europa – poziția geografică. Țărmurile: golfuri, insule, peninsule și strâmtori -Caracteristici generale ale reliefului. Unități majore -Hidrografia Europei - Diferențieri climatice și biogeografice -Harta politică a Europei- state și regiuni -Răspândirea geografică a populației -Mari orașe europene - Resursele naturale și valorificarea lor -Activități economice: agricultura, industria, serviciile -Uniunea Europeană -Franța - Germania -Italia -Rusia -Țările scandinave: Norvegia, Suedia, Finlanda		1.2 2.1 3.3 3.4	- identificarea articulațiilor țărmului - identificarea unităților de relief pe hartă - exerciții de localizare elementelor geografice - identificarea pe hartă a fluviilor și a principalelor lacuri	harta fizică a Europei -explicație -activitatea frontală	Probă orală
4	Europa în lumea contemporană -Valori culturale și umane europene -Calitatea vieții în Europa		1.1 2.1 3.1 3.4	- descrierea unor succesiuni valori culturale și valori umane -consultarea atlasului și a dicționarului	harta fizică a Europei- conversația euristică -fișe de lucru	Autoevaluare prin fișe de lucru

ACTIVITĂȚILE STEAM ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

*Prof. educație timpurie Aldea Maria Alina,
Prof. educație timpurie Dicu Maria Alina,
Grădinița cu Program Prelungit „Scufița Roșie” Alba Iulia*

Educația STEAM, în limba română (științe, tehnologii, inginerie, arte și matematică) este o abordare despre a cărei importanță se vorbește tot mai mult și în învățământul românesc.

STEAM- care aduce alături de celelalte patru domenii și arta, este o nouă abordare a filozofiei STEM, prin care se recunoaște valoarea artelor atât în dezvoltarea armonioasă a individului cât și în cea a întregii societăți.

Abordarea STEAM integrează toate domeniile implicate într-o paradigmă de învățare coerentă bazată pe aplicații desprinse din realitate. Prin urmare, conceptele de bază în această abordare sunt interdisciplinaritate și aplicare în contexte diferite. Copiii din zilele noastre sunt mult mai motivați dacă subiectele sunt predate din perspective diverse și dacă sunt bazate pe fapte din viața de zi cu zi.

Se știe că orice copil e motivat să învețe dacă informațiile sunt bazate pe fapte din viața cotidiană și dacă el va descoperi importanța acelei informații în viața lui. STEAM face acest lucru, ceea ce argumentează din nou beneficiile acestor activități în rândul copiilor. STEAM este, în același timp, o nouă abordare în educație, aplicată de la cele mai mici vârste, bazată pe observație directă, experiment, logică, înțelegerea lucrurilor și fenomenelor ca făcând parte dintr-un sistem. Astfel, sunt incluse în categoria competențelor STEAM: gândirea critică, argumentarea, gândirea creativă, gândirea analitică.

În acest context, este necesară o reevaluare a valorilor din sistemul de educație românesc, prin încurajarea curiozității naturale a omului față de cunoaștere și dezvoltarea motivației intrinseci.

Ca și educatoare, am considerat că este binevenită organizarea de astfel de activități la vârsta preșcolară. În acest sens, în cadrul activităților desfășurate pe parcursul derulării proiectelor tematice și a temelor săptămânale, mi-am propus atingerea unor obiective ce vizează educația STEAM, stimulând activitatea copiilor în centrele de interes, prin diversitatea materialelor puse la dispoziția acestora și a situațiilor de învățare propuse. Un rol important în activitățile pe centre de interes îl au jocurile de construcție, care, sunt utile nu doar pentru dezvoltarea motricității, ci și pentru a învăța despre dimensiuni și forme, mulțimi și numerație, relații spațiale, dezvoltându-se în același timp gândirea logică și creativitatea.

Fie că folosește cuburi, nisip sau chiar cărți de joc, copilul învață să măsoare dimensiunile – lungime, lățime, înălțime, adâncime, face comparații: mai înalt, mai scund, mai lat etc.

Acest tip de proiecte ajută copiii să pună întrebări, să conecteze punctele de cunoaștere, să rezolve probleme, să gândească creativ și să fie inovativi. Proiectele STEAM pot îmbunătăți semnificativ viitorul copiilor noștri.

Fiind o abordare interdisciplinară, care integrează mai multe domenii într-o metodă de învățare coerentă, cu aplicații desprinse din realitate, STEAM conduce la progres vizibil pe mai multe planuri în rândul elevilor și copiilor.

Educația STEAM este astfel extrem de importantă pentru formarea tinerelor generații pentru viitor, care gândesc profund și eficient și care găsesc soluții inedite la cele mai sensibile probleme ale omenirii! Tot ceea ce putem face e să stimulăm interesul copiilor și tinerilor pentru aceste discipline, să le aducem experiențe variate în cadrul a cât mai multor experimente, să le prezentăm cu bucurie și pasiune informații noi, să ne lăsăm deoparte bagajul nostru de experiențe neplăcute în relația cu matematica, fizica, chimia, ingineria, etc. Școala postmodernă se adaptează zi de zi nevoilor tinerilor ce se pregătesc pentru un viitor în care cheia succesului este cum să știi să te adaptezi și să folosești ceea ce ai învățat pentru o continuă schimbare.

Importanța educației STEAM:

Integrarea activităților STEAM în educația timpurie contribuie la:

- Dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor;

- Promovarea curiozității și a învățării active;
- Stimularea creativității prin îmbinarea artei cu știința și tehnologia;
- Încurajarea colaborării și comunicării între copii;
- Formarea unor baze solide pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Exemple de activități STEM pentru preșcolari:

1. Activitate STEAM: *Construitori de poduri*

Domenii integrate: Inginerie, Matematică, Artă

Descriere: Copiii primesc materiale precum paie, bețișoare de lemn, plastilină și hârtie și sunt provocați să construiască un pod care să susțină greutatea unei jucării mici.

Obiective:

- Exersarea noțiunilor de echilibru și stabilitate;
 - Măsurarea lungimii și compararea structurilor;
 - Dezvoltarea spiritului de echipă și a creativității;

2. Activitate STEAM: *Matematica în bucătărie*

Domenii integrate: Matematică, Tehnologie, Artă

Descriere: Copiii pregătesc rețete simple (ex: fursecuri) folosind unități de măsură, forme geometrice și reguli de igienă.

Obiective:

- Exersarea numerelor și cantităților;
- Dezvoltarea coordonării și a atenției;
- Învățarea prin experiență practică.

3. Activitate STEAM: *Curcubeul din laborator*

Domenii integrate: Știință, Artă

Descriere: Copiii realizează un experiment simplu cu apă, coloranți alimentari și șervețele pentru a crea un curcubeu.

Obiective:

- Observarea fenomenului de absorbție și amestec al culorilor;
- Învățarea denumirilor culorilor și combinarea acestora;
- Stimularea curiozității științifice.

Concluzie

Activitățile STEAM în educația timpurie au un impact major asupra dezvoltării integrale a copiilor. Prin îmbinarea jocului cu învățarea, aceste activități contribuie la formarea unor copii curioși, inventivi și capabili să înțeleagă lumea din jurul lor. Este esențial ca educatorii să integreze astfel de activități în mod constant, adaptate vârstei și intereselor copiilor.

Bibliografie

1. Bers, M. U. (2018) *Coding as a Playground: Programming and Computational Thinking in the Early Childhood Classroom*. Routledge,
2. Yakman, G. (2008), *STEAM Education: An Overview of Creating a Model of Integrative Education*, Virginia Polytechnic Institute and State University.
3. National Association for the Education of Young Children (NAEYC). (2020), *STEM Starts Early: Grounding Science, Technology, Engineering, and Math Education in Early Childhood*.
4. Ministerul Educației Naționale (MEN). (2019). *Curriculum pentru educația timpurie – Nivel preșcolar (3–6 ani)*. București.

PROIECT DE ACTIVITATE MONODISCIPLINAR

Profesor educație timpurie Brașoveanu Carmen, Grădinița cu Program Prolungit Sebeșel

NIVEL/GRUPA: Nivel II

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

TEMA PROIECTULUI: Călătorie în lumea numerelor 1 -10

SUBTEMA: Jocuri și jucării la grădiniță

TEMA ACTIVITĂȚII: *Raftul cu jucării*

CATEGORIA DE ACTIVITATE: activitate matematică

DOMENIUL EXPERIENȚIAL: Domeniul Științe

FORMA DE REALIZARE A ACTIVITĂȚII: Joc didactic

TIPUL ACTIVITĂȚII: Consolidare, verificare de cunoștințe

SCOPUL ACTIVITĂȚII: verificarea nivelului de însușire a deprinderii de a număra și a utiliza corect numerele în limita 1-10

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

A.1. Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare;

B.2. Interacțiune cu adulții și copiii de vârstă apropiată;

D.2. Curiozitate interes în învățare;

E.2. Reprezentări matematice elementare, pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat.

COMPORTAMENTE VIZATE:

A1.1. Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate (manipularea materialului distributiv);

B.2.3. Demonstrează abilități de socializare și de primire a ajutorului în situații problematice specifice;

D.2.2. Manifestă curiozitate, interes pentru experimentare și învățare în situații noi;

E.2.5. Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr și numerație

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1- să așeze pe raft jucăria cu numărul cerut;

O2- să numere crescător și descrescător în limitele 1-10;

O3- să identifice jucăria lipsă;

O4- să numească vecinul mai mic și mai mare al cifrei de pe jucăria lipsă;

O5- să așeze atâtea cuburi câte arată cifra;

O5- să așeze pe tablă cifrele magnetice redând relația de $>/<$;

O6- să recunoască poziția unui obiect într-un șir, utilizând numeralul ordinal;

O7- să găsească soluția corectă la problemele redată.

STRATEGIA DIDACTICĂ

Metode și procedee: surpriza, observația, conversația, exercițiul, problematizarea.

Mijloace de învățământ: sala de grupă, jucării numerotate, măsura, cuburi, tablă magnetică, cifre magnetice, semnele $</>$, coif de petrecere.

Forma de organizare frontal, pe grupe, individual

Sarcina didactică: numărul conștient în centrul 1-10, utilizând aspectul ordinal al numerelor naturale; adunarea și scăderea cu 1, 2 unități

Regulile jocului: Copiii vor număra crescător/descrescător așezând jucăriile pe raft în ordinea cronologică, vor identifica jucăria lipsă și vor numi vecinii cifrei de pe jucărie, vor așeza tot atâtea cuburi câte arată cifrele de pe jucării și vor reda relația de mai mic/ mai mare pe tabla magnetică, vor indica jucăriile utilizând aspectul ordinal al numerelor, vor rezolva probleme prin adunări și scăderi cu 1, 2 unități.

Elemente de joc: aplauze, închiderea/deschiderea ochilor, mânguirea jucăriilor.

DURATA: 35 de minute, în funcție de interesul copiilor se poate depăși.

LOCUL DE DESFĂȘURARE: Sala de grupă

Bibliografie:

- Mătășaru, Maria, Chiriloaie Maria, „Proiectarea didactică în învățământul preșcolar”, Editura Casei Corpului Didactic, Bacău, 2008
- Cojocariu, Venera Mihaela, „Teoria și metodologia instruirii”, E.D.P., 2004
- ***, „Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani”, București, 2009
- ** Preda, V., „Abordare în manieră integrată a activităților din grădiniță”, Editura Humanitas Educational, București, 2005;
- *Ghid de bune practici privind educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani”, București, 2008

DEMERS EDUCATIV

ETAPELE ACTIVITĂȚII	CONȚINUT INSTRUCTIV-EDUCATIV	STRATEGIA DIDACTICĂ			EVALUARE
		Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forma de organizare	
1.ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII	-Așezarea scaunelor în formă de semicerc -Pregătirea materialelor necesare -Intrarea ordonată a copiilor și așezarea pe scaune		Cutie cu jocuri și jucării, Imagini	Frontal	Observarea comportamentului copiilor
2.CAPTAREA ATENȚIEI	Captarea atenției copiilor se face prin introducerea unui element surpriză. Educatoarea aduce o cutie-cadou, unde sunt zece jucării. „Dragi copii, fiindcă tocmai v-ați sărbătorit ziua voastră, a copiilor, cred că ați uitat să deschideți un ultim cadou! Oare ce o fi în el?” Se deschide cutia și se vor vedea jucăriile numerotate.	Surpriza Conversația	Cutie cu jucării	Frontal	Observarea sistematică a copiilor Evaluare orală Aprecieri verbale
3. REACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR	- Numără crescător de la 1 la 10! - Numără descrescător de la 10 la 1! - Recunoaște cifra! - Care sunt vecinii ei? Etc.	Exercițiul	Cifre magnetice	Frontal	Evaluarea copiilor
4. ANUNȚAREA TEMEI	Se anunță tema activității: -Cu aceste jucării ne vom juca jocul „Raftul cu jucării”. Vreau să știu dacă voi cunoașteți cifrele de pe jucăriile din cutie și dacă știți să le așezați frumos pe raftul expus, urmând indicațiile mele.	Conversația			Observarea sistematică a copiilor
4.DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	a) Explicarea regulilor jocului Pentru desfășurarea jocului matematic, copiii vor fi așezați în semicerc. Acestea se vor întrece la număr, precum și la formarea șirului crescător și descrescător în centrul 1-10, vor identifica jucăria lipsă dar și vecinii cifrei de pe jucărie, să caute jucării pe raft și să rezolve probleme. Ei trebuie să fie foarte atenți, să răspundă corect și să răspundă doar când sunt solicitați. Copiii vor trebui să rezolve sarcinile de lucru: b) Jocul de probă Se cheamă în față un copil care execută o sarcină de probă: caută în cutie, jucăria cu cifra 1 și o așază pe raft. c) Executarea jocului de către copii Sarcina I: (Primul copil, vine și caută în cutie jucăria cu cifra 1, pe	Conversația Explicația Exercițiul	Jucării, sala de grupă, raft	Frontal	Evaluare orală și practică acțională Aprecieri individuale și colective Observarea sistematică a

	care o așază pe raft.) Următorul copil caută jucăria cu cifra 2 și o așază lângă jucăria cu cifra 1. Tot așa, până la terminarea jucăriilor. Se va forma șirul jucăriilor de la 1 la 10. Următorul copil vine și numără crescător jucăriile. Un alt copil, numără descrescător jucăriile. Sarcina II: Educatoarea roagă copiii să închidă ochii. Ia de pe raft o jucărie. La comanda „Deschideți ochii!”, se alege un copil ce trebuie să identifice jucăria lipsă: „Lipsește jucăria cu cifra...”. Mai apoi, este rugat să identifice vecinii acelei cifre de pe jucărie. Educatoarea ascunde jucăria cu cifra 8. Copilul numit identifică jucăria lipsă prin formula „Lipsește jucăria cu cifra 8. Cifra 8 are vecinul mai mic pe 7 și vecinul mai mare pe 9.” Se repetă exercițiul cu alte jucării. Sarcina III: Se cheamă doi copii ce își aleg o jucărie de pe raft. Fiecare dintre ei trebuie să așeze pe măsută atâtea cuburi câte indică cifra de pe jucăria aleasă. Își cheamă în ajutor un alt copil care este rugat să redea pe tablă cu ajutorul cifrelor magnetice relația identificată, utilizând semnul mai mic/ mai mare. $7 < 10$ sau $4 > 1$. d) Complicarea jocului Sarcina IV: „Te rog să-mi dai jucăria cerută!” Se cheamă în față doi copii ce-și cer unul altuia câte o jucărie de pe raft: – „M-aș juca cu jucăria a 3-a de pe raft! Mi-o dai, te rog?” Celălalt copil ia de pe raft a 3-a jucărie și i-o înmânează. – „M-aș juca cu a 8-a jucărie de pe raft! Mi-o dai, te rog?” Celălalt copil ia de pe raft a 8-a jucărie și i-o înmânează.	Exercițiul		Individ ual	copiilor
		Exercițiul	Raft Jucării numerotate		Evauare practic- acțională
	ntrebări si răspunsuri		Jucării numerotate		Evaluare orală
	Problematizar ea		Jucării numerotate Măsuță Cuburi Tablă magneticăC ifre magnetice Semn >/<	Frontal	Aplauze
			Jucării numerotate		
5.OBTINEREA PERFORMANȚ EI ȘI ASIGURAREA FEED- BACKULUI	Sarcina V: Se cheamă în față un copil ce va fi sărbătoritul petrecerii. El urmează să primească cadouri de la prieteni. (Educatoarea împarte jucăriile copiilor ce vor participa la petrecere): - La petrecerea ta vin cinci copii ce îți aduc în dar fiecare câte o jucărie. (Se apropie cinci copii cu jucăriile în mână). Dar iată că apare cu întârziere încă un copil cu jucăria cadou. (Se mai apropie un copil cu o jucărie în mână) Câte jucării primești în dar ? (Sărbătoritul pune pe masă jucăriile primite și le numără) $5 + 1 = 6$ - În joaca voastră cu jucăriile primite, se strică două. Cu câte jucării mai rămâi? (Educatoarea ia cele 2 jucării stricate) $6 - 2 = 4$ - Prietenul tău cel mai bun vrea ca tu să fii fericit și reușește să repare o	Problematizar ea	Coif de petrecere	Frontal	Evaluare și practic- acțională, prin joc
			Jucării numerotate	In grup	Aprecieri verbale
				Individ ual	

	jucărie deteriorată. Câte jucării ai acum? (Educatorea îi dă unui copil o jucărie, acesta imită reparația și o dă sărbătoritului) $4+1=5$				
6. ASIGURAREA RETENȚIEI ȘI A TRANSFERULUI ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	Voi cere copiilor să denumească jocul pe care l-au desfășurat, să facă aprecieri asupra complexității probelor (cea mai simplă, cea mai dificilă probă), să argumenteze afirmațiile făcute, inclusiv dacă este important în viață să cunoaștem cifrele, să rezolvăm probleme. Se fixează tema și se fac aprecieri asupra modului cum au răspuns și cum au acționat copiii. Ofer o recompensă fiecărui copil.	Conversația Explicația		Frontal	Evaluare orală Calitatea argumente-lor copiilor Aprecieri verbale Stimulente

INTERVENȚIA CADRULUI DIDACTIC ÎN VIAȚA SOCIALĂ A CLASEI

Prof. înv. primar Brumar Niculina Adina, Școala Gimnazială Pianu de Sus

1. Educația

Educația constituie sistemul de acțiuni exercitate în mod conștient și sistematic de către educator asupra educabililor, în vederea formării personalității acestora, în conformitate cu anumite finalități educaționale pentru anumite vârste și în concordanță cu idealul educațional al societății.

În vederea realizării obiectivelor procesului de învățământ se îmbină activitatea celor doi factori: cel care instruește, educă, formează (educator, învățător, profesor) și cel care beneficiază de educație (elevul).

2. Rolul profesorului în școală

În tot acest proces, deși sunt mulți factori implicați, principala răspundere îi revine profesorului (învățătorului), care este o persoană pregătită în mod special pentru conducerea acestui proces și investită de societate cu acest rol.

Profesorul este o persoană care pe baza calificării obținute în domeniul învățământului și educației, devine aptă pentru exercitarea profesiei didactice, având rolul de a forma și dezvolta personalitatea tinerelor generații, de a asigura pregătirea lor profesională, dar și morală și cetățenească. El este principalul factor care contribuie la educarea și pregătirea tinerelor generații, la formarea unor oameni calificați și pregătiți pentru integrarea în activitatea socială și profesională.

Pe lângă rolul profesorului în activitatea de predare-învățare importantă pentru activitatea de comunicare educațională este problema comunicării în cadrul grupului social care este clasa de elevi.

Din punct de vedere sociologic, clasa de elevi intră în categoria grupurilor sociale mici deoarece ea este alcătuită din maxim 30 de indivizi.

În acest sens intervenția cadrelor didactice în viața socială a clasei este un aspect esențial al procesului educativ, având un impact semnificativ asupra dezvoltării sociale și emoționale a elevilor, iar intervenția acestora în viața socială a clasei face referire la modul în care aceștia gestionează relațiile dintre elevi, promovează un climat de respect, colaborare, cooperare și sprijin reciproc și sprijină dezvoltarea abilităților sociale ale acestora.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale intervenției didactice este crearea unui mediu în care elevii să se simtă în siguranță, să se simtă respectați și nu tratați cu superioritate și bineînțeles susținuți și înțeleși în unele decizii și propuneri ale lor. Profesorul poate influența acest climat prin:

Stabilirea de reguli clare de comportament și promovarea respectului reciproc.

Ex. Regulile clasei noastre care au fost stabilite, în cea mai mare parte, împreună cu elevii însă aș dori să prezint și câteva situații în care elevii au învățat să se respecte reciproc și să coopereze spre obținerea unor rezultate bune.

De 1 Iunie!

• **Asigurarea unui echilibru între individualitate și colaborare în cadrul activităților de grup.**

Elevii desfășoară multe activități și jocuri în grup și pe echipe, iar prin aceste activități dorim să le dezvoltăm capacitatea de colaborare și sprijin reciproc în desfășurarea tuturor acțiunilor.

• **Organizarea activităților de grup, care încurajează colaborarea și învățarea reciprocă.**

Activitatea „Ceai, lectură și biscuiți” – activitate desfășurată cu ocazia „Zilei internaționale a Cititului Împreună” și „Mesaj de încurajare pentru Ianis”

Activități extrașcolare

Excursii, drumeții, programe cultural-artistice desfășurate cu prilejul unor sărbători sau zile importante.

Încurajarea participării active a tuturor elevilor

Am desfășurat la nivelul clasei, diferite activități care încurajează participarea activă a elevilor, depășirea unor rețineri și blocaje emoționale și activități împreună cu părinții.

Educație pentru diversitate și incluziune

În clasa de elevi, prezența unui elev cu CES nu este întotdeauna ușor de gestionat, dar prin empatie, sprijin și lucru în echipă (la unele proiecte de grup sau de echipe) acești copii se integrează foarte ușor și simt un sprijin în colegii lor.

De asemenea, am avut și o elevă de altă etnie care s-a integrat ușor în clasa de elevi, deoarece colegii și-au arătat prietenia și au acceptat-o.

Educație pentru ecologizare, reciclare și grijă pentru natură

Activități: plantare de flori, puiet de brad, costumații din materiale reciclabile, acțiuni de igienizare în curtea școlii.

În concluzie, intervenția cadrelor didactice în viața socială a clasei este esențială pentru dezvoltarea unui mediu de învățare plăcut și pentru formarea unor tineri capabili să colaboreze și să interacționeze eficient în societate. Învățătorii au datoria de a ghida elevii nu doar în ceea ce privește cunoștințele academice, dar și în dezvoltarea abilităților sociale, esențiale pentru succesul lor în viața cotidiană.

STRATEGII DIDACTICE MODERNE FOLOSITE ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Prof. Diniș Adam Cristina, Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra

În cadrul orelor de **Limba și literatura română**, utilizarea strategiilor didactice moderne este esențială pentru a stimula interesul elevilor, pentru a încuraja gândirea critică și creativă și pentru a dezvolta competențele de comunicare. Iată câteva dintre cele mai eficiente **strategii didactice moderne** aplicabile în acest context:

1. Învățarea prin descoperire (descoperirea ghidată)

- Elevii sunt puși în fața unor situații-problemă sau texte literare, iar profesorul îi ghidează spre identificarea temelor, motivelor, stilului sau a mesajului.
- Exemplu: descoperirea trăsăturilor unui personaj prin analiza fragmentelor-cheie.
- **Text:** „Moara cu noroc”-Ioan Slavici
- **Activitate:** Profesorul oferă elevilor mai multe fragmente fără a spune cine este personajul principal. Elevii, lucrând în grupuri, deduc caracteristicile lui Ghiță și ale Anei, apoi formulează o ipoteză despre tema operei.
- **Competențe:** Lectura analitică, înțelegerea mesajului narativ.

2. Metoda problematizării

- Se lansează întrebări provocatoare pentru a stimula reflecția și dezbateră.
- Exemplu: „Este Ion un personaj pozitiv sau negativ?”, „Ce ai fi făcut în locul personajului X?”
- **Text:** „Ion” – Liviu Rebreanu
- **Întrebare problemă:** „Este Ion un om al datoriei față de familie sau un simbol al lăcomiei pentru pământ?”

Activitate: Dezbateră dirijată cu argumente pro și contra.

- **Competențe:** Argumentarea unei opinii, interpretare critică.

3. Învățarea prin proiecte

- Elevii lucrează individual sau în grup pentru a crea produse finale (postere, prezentări, jurnale de lectură, scenarii).
- Exemplu: realizarea unui portofoliu multimedia despre un autor studiat.
- **Text:** „Amintiri din copilărie” – Ion Creangă
- **Proiect:** Elevii creează un **jurnal ilustrat** al lui Nică (desene, colaje, glume, scene preferate)
- **Instrumente:** Canva, Word, caiet tradițional.
- **Competențe:** Creativitate, exprimare personală, selecția informației.

4. Dezbateri și conversații dirijate

- Se organizează dezbateri pe teme inspirate din operele literare, pentru a exersa exprimarea opiniei argumentate.
- Exemplu: dezbateră „Pentru sau împotriva finalului tragic din ‘Moara cu noroc’?”
- **Text:** „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” – Camil Petrescu
- **Temă:** „Dragostea lui Ștefan pentru Ela este autentică sau egoistă?”

Activitate: Conversație dirijată, structurată în trei runde (părere inițială – argumentare – concluzie modificată/nu).

- **Competențe:** Dezvoltarea gândirii critice, empatie literară.

5. Metoda cubului

- Se analizează un subiect (caracter, temă, simbol) din mai multe perspective: descriere, comparație, asociere, analiză, aplicare, argumentare.
- Elevii lucrează pe grupe, fiecare abordând o fațetă a „cubului”.
- **Text:** „Enigma Otiliei” – George Călinescu
- **Subiect analizat:** Otilia

Fața 1: Descrie personajul

Fața 2: Compară cu o altă eroină feminină (de ex. Ana din „Moara cu noroc”)

Fața 3: Asociază Otilia cu un simbol (de ex. libertatea)

Fața 4: Analizează motivele comportamentului ei

Fața 5: Aplică – scrie o scrisoare în numele lui Felix

Fața 6: Argumentează: este sau nu Otilia un personaj realist?

Competențe: Abordare multiplă a personajelor, exprimare complexă.

6. Jurnalul reflexiv

- Elevii își exprimă gândurile, emoțiile și reflecțiile personale în legătură cu textele literare citite.
- Stimulează empatia și interiorizarea mesajului operei.
- **Text:** „*Două loturi*” – I.L. Caragiale
- **Activitate:** După lectura nuvelei, elevii redactează un **jurnal de lectură** în care își exprimă reacția la finalul operei (ex: dezamăgire, amuzament, empatie față de Lefter Popescu).
- **Competențe:** Reflectarea personală asupra mesajului, dezvoltarea expresivității.

7. Tehnici de gândire critică (de tipul „Știu – Vreau să știu – Am învățat”)

- Se folosește înainte și după lectura unui text pentru a activa cunoștințele anterioare și pentru a conștientiza învățarea.
- **Text:** „*Scrisoarea III*” – Mihai Eminescu
- **Activitate:**
- **Știu:** Elevii notează ce cunosc despre Eminescu sau despre poezie istorică.
- **Vreau să știu:** Formulează întrebări (ex: cine e personajul central? ce idei apar în text?)
- **Am învățat:** După studiu, își notează concluziile.
- **Competențe:** Structurarea gândirii, participare activă.

8. Utilizarea tehnologiei (instrumente digitale)

- Aplicații precum Padlet, Mentimeter, Kahoot sau Wordwall pentru exerciții interactive.
- Crearea de bloguri literare sau podcasturi despre autori/opere.
- **Text:** „*Harap-Alb*” – Ion Creangă
- **Activitate:** Elevii folosesc **Kahoot** pentru un quiz cu întrebări despre firul epic, personaje, simboluri.
- **Alte idei:** Crearea unui **Padlet** colaborativ cu fișe de personaj, meme-uri, colaje inspirate din text.
- **Competențe:** Interactivitate, lucru colaborativ, învățare ludică.

9. Teatru didactic / dramatizare

- Elevii dramatizează scene literare sau creează scenarii proprii inspirate din texte.
- Ajută la înțelegerea personajelor și a conflictelor.
- **Text:** „*O scrisoare pierdută*” – I.L. Caragiale
- **Activitate:** Elevii reiau o scenă importantă (de ex. confruntarea dintre Tipătescu și Trahanache) și o dramatizează, modernizând limbajul.
- **Competențe:** Înțelegerea profundă a replicii și intenției, creativitate, exprimare orală.

10. Harta conceptuală / Harta mentală

- Organizarea vizuală a informației despre un autor, o operă sau un curent literar.
- Ajută la consolidarea și recapitularea cunoștințelor.
- **Text:** „*Luceafărul*” – Mihai Eminescu
- **Activitate:** Elevii realizează o **hartă conceptuală** cu ramuri pentru: personaje, teme, simboluri, viziunea despre lume, trăsături romantice.
- **Competențe:** Organizarea logică a ideilor, recapitulare vizuală eficientă.

Pentru eficiență maximă, aceste strategii pot fi combinate și adaptate în funcție de vârsta elevilor, competențele vizate și natura textului literar sau nonliterar.

BIBLIOGRAFIE

1. **Cucoș, Constantin** – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.

2. **Ionescu, Mihail** – *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003.
3. **Pavelcu, Marina & Chițu, Elena** – *Ghid de predare a limbii și literaturii române. Metodica activ-participativă*, Editura Aramis, 2021.
4. **Ezechil, Loredana** – *Strategii didactice inovative*, Editura Aramis, București, 2020.
5. **Noveanu, Eugenia** – *Didactica modernă: fundamente, strategii, abordări*, Editura Pro Universitaria, București, 2018.
7. **Popescu, Adriana** – *Strategii moderne în predarea limbii și literaturii române*, Editura Paralela 45, Pitești, 2017.
8. **Stan, E. (coord.)** – *Metodologia predării limbii și literaturii române. Repere teoretice și aplicații practice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.
9. **MENCȘ** – *Programa școlară pentru limba și literatura română, clasele V–XII*, Ministerul Educației, 2017–2020.

MICII ARTIȘTI AI PRIMĂVERII - UN PROIECT EDUCAȚIONAL ȘI CREATIV REALIZAT CU ELEVII CLASELOR SPECIALE DE LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SINGIDAVA” CUGIR

Profesor Psihopedagog Goldschmidt Erika, Școala Gimnazială „Singidava” Cugir

Proiectul „Micii artiști ai primăverii” sugerează magia sărbătorilor pascale în școala noastră, care are ca scop principal să aducă împreună elevii de toate vârstele și toate nevoile educaționale, inclusiv pe cei cu cerințe educaționale speciale (CES), într-un cadru creativ și incluziv, pentru a descoperi și celebra frumusețea tradițiilor pascale.

Prin intermediul activităților artistice, educaționale și interactive, ne propunem să dezvoltăm spiritul de colaborare, empatia și respectul față de diversitate, dar și să stimulăm creativitatea și curiozitatea față de simbolurile și valorile sărbătorilor pascale.

În perioada **14-17 aprilie 2025**, în cadrul învățământului special de la Școala Gimnazială „Singidava” din Cugir, s-a desfășurat un proiect educațional de suflet, intitulat: „Sărbătorile Pascale și Micii Artiști”, dedicat elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

Proiectul a avut ca scop principal stimularea creativității, a expresivității artistice și a abilităților practice, într-un context plin de semnificație spirituală – sărbătoarea Paștelui, dar și într-o atmosferă relaxată, incluzivă și adaptată fiecărui copil.

Elevii vor învăța despre semnificația luminii și culorii în această perioadă specială, prin povești, jocuri, ateliere de creație (pictură de ouă, confecționare de decorațiuni), și activități multisenzoriale adaptate tuturor nevoilor. Astfel, fiecare copil se va simți valorizat și integrat, iar echipa educațională va pune accent pe incluziune și pe promovarea unui mediu școlar prietenos și accesibil.

„Culorile speranței – Povestea luminii care unește”

Într-un sat mic, cu case colorate și grădini pline de flori, trăia o fetiță pe nume Ana, care iubea să picteze ouă de Paște. Ana avea un prieten special, Luca, care avea nevoie de ajutor pentru a înțelege lumea din jur, pentru că era diferit avea cerințe speciale. Dar Ana știa că lumina și culoarea pot fi magice și pot aduce bucurie tuturor.

Înainte de Paște, Ana și Luca au pornit împreună să adune culori din natură: galbenul cald al soarelui, verdele proaspăt al ierbii, albastrul senin al cerului și roșul vesel al florilor. Cu aceste culori, au început să picteze ouăle lor, fiecare ou povestind o parte din speranța și iubirea care există în lume.

În ziua Paștelui, au adus ouăle la biserică, unde lumina lumânărilor se juca pe suprafața lor colorată, arătând cât de frumoasă poate fi lumea când ne acceptăm unii pe alții așa cum suntem. Ana și Luca au învățat că, la fel ca lumina și culorile, fiecare dintre noi aduce ceva special care face ca sărbătoarea să fie completă.

Și astfel, în fiecare an, toți copiii din sat, indiferent de cum sunt, pictează împreună și răspândesc lumina speranței în jurul lor.

Pe parcursul unei săptămâni, elevii au participat activ la o serie de ateliere tematice de creație artistică:

- pictură pe carton și lemn,
- modelaj în plastilină și lut,
- olărit și decorare de obiecte ceramice,
- confecționare de felicitări și ornamente pascale.

Toate activitățile au fost desfășurate într-un cadru prietenos, adaptat nevoilor și ritmului fiecărui elev.

Elevii au realizat lucrări originale, autentice, pline de culoare și emoție, în care s-au regăsit simbolurile pascale: ouă încondeiate, iepurași, coșulețe, flori de primăvară, lumânări ornamentale și alte elemente inspirate din tradițiile românești.

Terapia prin artă –

un ajutor valoros pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Un element esențial al proiectului îl reprezintă terapia prin artă, o metodă care a adus un plus enorm în educația copiilor cu CES.

Această terapie folosește procesul creativ ca mijloc de exprimare, comunicare și dezvoltare personală. Pentru mulți copii cu nevoi speciale, arta devine un limbaj alternativ, care le permite să își exprime emoțiile și gândurile în moduri ce depășesc barierele verbale sau cognitive.

În cadrul activităților noastre, terapia prin artă oferă un spațiu sigur și stimulativ în care copiii pot experimenta culorile și formele, dezvoltându-și abilități motrice fine, atenția, răbdarea și încrederea în sine. Acest proces sprijină incluziunea, făcându-i pe toți copiii să se simtă parte din comunitate, indiferent de provocările pe care le întâmpină.

Prin implicarea activă în pictură, modelaj sau alte activități artistice, elevii cu CES se simt mai conectați la ceilalți colegi, iar echipa educațională poate adapta metodele pentru a răspunde nevoilor individuale, ceea ce face învățarea mai eficientă și mai plăcută.

Educație prin artă, sprijin prin empatie

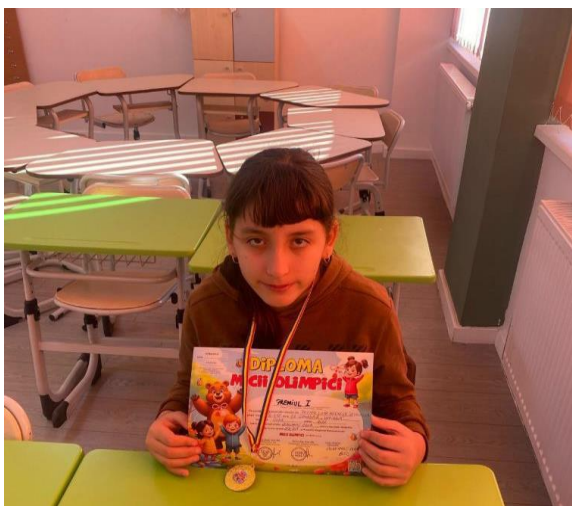
Activitățile au fost gândite nu doar pentru a exersa motricitatea fină, ci și pentru a dezvolta autonomia personală, exprimarea emoțiilor și încrederea în sine.

Sprrijiniți cu grijă și profesionalism de cadrele didactice de sprijin, psihopedagogi, terapeuți, consilier școlar, mediator școlar și logopezi, fiecare elev și-a găsit locul în echipă, a învățat să colaboreze și, mai ales, să se bucure de procesul de creație, fără presiunea performanței.

Recunoaștere și bucurie – diplome și medalii pentru fiecare artist

În ultima zi a proiectului, s-a organizat o mică expoziție internă cu lucrările realizate, iar elevii au fost premiați cu diplome de participare, medalii și aplauze sincere, fiecare contribuție fiind recunoscută și valorizată.

Zâmbetele largi și mândria din ochii copiilor au fost cea mai frumoasă recompensă pentru toți cei implicați.

Un proiect despre potențial, nu despre limitări

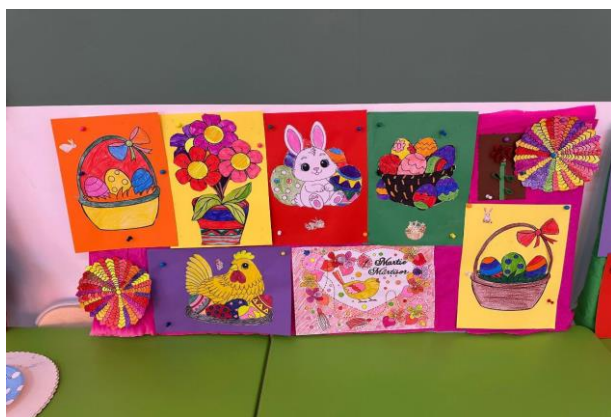
„Micii Artiști” au demonstrat, încă o dată, că atunci când oferim copiilor cu Cerințe Educaționale Speciale instrumentele, timpul și încrederea necesare, aceștia pot atinge rezultate deosebite. Creativitatea nu are limite, iar bucuria exprimării libere este un limbaj universal care unește și inspiră.

Prin artă, copiii au reușit să transmită nu doar talent, ci și emoție, sensibilitate, curaj și autenticitate.

Concluzii

Activitățile extracurriculare dedicate elevilor cu cerințe educaționale speciale nu sunt doar „momente de recreere”, ci adevărate ocazii de învățare profundă, integrare și valorizare. Proiectul „Sărbătorile Pascale și Micii Artiști” a adus primăvara nu doar în lucrări, ci și în sufletele tuturor participanților elevi, profesori, părinți și colaboratori.

DIN ACTIVITATEA PĂRINTELUI PROFESOR IOAN VULTUR ÎN CADRUL ASTREI

Prof. dr. Dumbrăvescu Nicolae, Liceul Teologic Greco-Catolic „Sfântul Vasile cel Mare” Blaj
Prof. Poptelecan Călin Ioan, Liceul Teologic Greco-Catolic „Sfântul Vasile cel Mare” Blaj

Activitatea culturală și educațională desfășurată de părintele profesor Ioan Vultur în cadrul Despărțământului Astra Blaj constituie un exemplu elocvent de implicare intelectuală și spirituală în slujba comunității rurale din Transilvania. Într-o perioadă marcată de frământări istorice și sociale, precum anii 1937 și 1943, Ioan Vultur s-a remarcat ca o voce puternică în promovarea valorilor naționale, morale și religioase, contribuind activ la consolidarea conștiinței identitare și culturale a poporului român. Prin participarea sa la numeroase întruniri astriste, alături de alți dascăli și personalități ale vremii, el a reușit să aducă în mijlocul satelor un mesaj de lumină, credință și responsabilitate civică. Prelegerile sale, atent alese și adaptate nevoilor comunităților locale, reflectă o preocupare profundă pentru formarea caracterului și a gândirii sănătoase în rândul țăranilor români, subliniind importanța lecturii de calitate, a spiritualității și a unei educații solide.

Înainte de a trece la analiza propriu-zisă a activității profesorului Ioan Vultur în cadrul Astrei, ne dorim să realizăm un scurt medalion biografic al acestuia. S-a născut în 1905, în satul Frunzeni, din județul Mureș. A studiat la școala maghiară din Reghin și la liceul german din Târgu Mureș, după care s-a înscris la Liceul „Sf. Vasile cel Mare” din Blaj, unde, în anul 1925, a obținut bacalaureatul. A urmat câțiva ani de studii în străinătate: la Universitatea din Paris, unde a obținut licența în litere, și la Universitatea Catolică din Louvain, unde a obținut licența în filozofie și teologie. În perioada studiilor la Louvain a început pregătirea și redactarea unei teze de doctorat cu titlul *Reînnoirea catolică în literatura contemporană*.

Din 1931, și-a început cariera didactică la Blaj, iar în 1932 a fost hirotonit preot, urmând o frumoasă tradiție a Școlilor Blajului, unde majoritatea profesorilor erau și preoți. A predat limba franceză la liceul pe care îl absolvise, Liceul „Sf. Vasile cel Mare”, și unde a avut colegi de generație câteva personalități ale școlilor blăjene: geograful și istoricul Ștefan Manciulea, poetul

Radu Brateș, prozatorul Pavel Dan, istoricul Coriolan Suciu, istoricul literar Nicolae Comșa, sculptorul Virgil Fulicea, filosoful Ioan Covrig Nonea. Cu o parte dintre aceștia a întemeiat revista *Blajul*.

Ioan Vultur a tipărit o serie de cărți și broșuri, între care amintim: *Biserica și muncitorul; Biserica și săracii; Biserica și femeia; Biserica și copilul; Biserica și puterea politică*.

Timp de doi ani, între 1945–1947, a îndeplinit și funcția de director al Școlii de Arte și Meserii „Sf. Iosif” din Blaj.

Din anul 1948 începe, și pentru părintele profesor Ioan Vultur, calvarul închisorilor comuniste, îndurat de atâția preoți și dascăli blăjeni, începând cu episcopii-martiri ai Bisericii noastre. Timp de șapte ani, între 1948–1955, a fost încarcerat în mai multe închisori, printre care amintim Aiud, Sighet și Codlea. După eliberare, nu a avut dreptul să fie reintegrat în învățământ. Abia în 1965 a fost numit profesor de limba franceză la Liceul Agroindustrial Blaj, fostul liceu „Sf. Vasile”. A încercat, până la pensionare, să retrăiască bucuria predării și entuziasmul didactic de odinioară. A trecut la cele veșnice în 1979.

După realizarea acestui medalion biografic, revenim la subiect și menționăm că, în anul 1937, părintele profesor Ioan Vultur s-a implicat activ în viața culturală a Astrei Blaj, contribuind semnificativ la răspândirea culturii în lumea satului. Astfel, la 16 mai 1937, profesorul Ioan Vultur a participat la manifestările astriste din Spini, unde a conferențiat alături de colegul său, dr. Coriolan Suciu. În cadrul acestei întruniri astriste, profesorul Vultur a susținut conferința intitulată *Pacostea cărților rele*, iar colegul său Coriolan Suciu a vorbit despre *Luptele Blajului pentru înfăptuirea României Mari*²⁶. Cele două conferințe aveau ca scop răspândirea culturii în lumea satelor.

În ziua de Buna Vestire a anului 1943, profesorul Ioan Vultur a luat parte la o nouă acțiune a Despărțământului Astra Blaj, din cadrul programului *Astra la sate*, desfășurată în localitatea Cistei. La activitățile Astrei de la Cistei, părintele profesor a participat alături de colegul său Ioan Pop Câmpăneanu și a susținut conferința intitulată *Frica Domnului, temelie a fericirii națiunii*, după cum se menționează în paginile ziarului *Unirea din Blaj*: „*La Cistei în fața mulțimii adunate ca la mare praznic a vorbit d. prof. Ioan Pop-Câmpăneanu (Despre îmbrățișarea meseriilor și a comerțului) și prof Ioan Vultur (despre Frica Domnului, temelie a fericirii națiunii)*”²⁷. Cele două cuvântări i-au însuflețit pe locuitorii Cisteiului, care au hotărât înființarea unui cerc al Astrei în această localitate de pe malul Târnavei.

În primăvara anului 1943, mai exact în ziua de 23 mai, părintele profesor Ioan Vultur a participat la o nouă acțiune culturală a Astrei din cadrul programului *Cu Astra la sate*, desfășurată la Ohaba, unde a susținut conferința *Despre credința vie*²⁸. Tot în aceeași zi, părintele profesor a luat parte și la adunarea astristă de la Secășel, alături de primpretorul Micu. Aici, profesorul blăjean le-a vorbit țăranilor despre *Frumusețea jertfei*²⁹.

În ziua de 3 octombrie 1943, părintele profesor Ioan Vultur, alături de părintele dr. Alexandru Todea, de doamnele profesoare Aurora Tămaș, Veturia Popa și Emilia Viciu, precum și de un grup de 26 de eleve de la Școala Normală de Fete din Blaj, a participat la evenimentul astrist de la Tăuni. Aici, părintele profesor Vultur a susținut o conferință despre *Rosturile Astrei*, după cum se consemnează în paginile ziarului *Unirea Poporului*: „*În ziua de duminică, 3 octombrie, dl profesor Ioan Vultur, însoțit de părintele dr. Al. Todea, de doamna profesoară Aura Tămaș, de domnișoarele Veturia Popa și Emilia Viciu, de la Școala Normală de Fete, cu un grup de 26 de eleve, au coborât în mijlocul sâtenilor din Tăuni cu un frumos și bogat program astrist. După slujbă, s-a desfășurat programul Astrei. A vorbit dr. N. Mohai, medic de circumscripție la Valea Lungă, despre demnitatea omenească. Părintele Vultur a vorbit despre rosturile Astrei și a îndemnat pe sâteni să citească numai cărți și foi sănătoase.*”³⁰

²⁶ *Unirea Poporului*, Blaj, 1937, nr. 21, p. 2.

²⁷ *Unirea: foaie bisericească politică*, Blaj, 1943, nr. 13, p. 4.

²⁸ *Unirea: foaie bisericească politică*, Blaj, 1943, nr. 22, p. 4.

²⁹ *Ibidem*, p. 4.

³⁰ *Unirea Poporului*, Blaj, 1943, nr. 42, p. 4.

Manifestările astriste de la Tăuni au fost animate de cântări și recitări de poezii, susținute de elevele clasei a VIII-a de la Școala Normală de Fete din Blaj, coordonate de doamnele profesoare Aurelia Tămaș, Veturia Popa și Emilia Viciu.³¹

În ziua de 10 octombrie 1943, părintele profesor Ioan Vultur a participat la manifestările astriste de la Roșia de Secaș, împreună cu V. Micu (primpretor) și părintele Alexandru Todea, însoțiți de fanfara Liceului de Băieți „Sfântul Vasile cel Mare” din Blaj. Delegația astristă din care făcea parte părintele profesor Ioan Vultur a fost întâmpinată de părintele Onoriu Damian, parohul local, de învățătorii Fonică și Muntean, precum și de directorul pensionar Ioan Damian, președintele Astrei locale.

La această manifestare astristă au rostit cuvântări V. Micu, primpretor, și Ioan Vultur, care a vorbit despre Binefacerile și răspândirea presei bune, după cum se menționează în paginile ziarului Unirea Poporului din Blaj: *„Duminică, 10 octombrie, a avut loc frumoasa serbare culturală aranjată de despărțământul Blaj al Astrei în comuna Roșia de Secaș. La ora 2 d.m. au sosit în comună trimișii Blajului: domnii primpretor V. Micu, preot Ioan Vultur și părintele Al. Todea, însoțiți de fanfara Liceului „Sf. Vasile”. Oaspeții au fost primiți de părintele Onoriu Damian, parohul local, de domnii învățători Fonică și Muntean, în fruntea tineretului, și de domnul dir. pensionar Ioan Damian, președintele Astrei locale. A vorbit mulțimii domnul primpretor V. Micu, dând frumoase îndrumări românești și creștinești, și preotul Ioan Vultur despre Binefacerile și răspândirea presei bune.”*³²

Manifestarea de la Roșia de Secaș a fost animată de corul Liceului Teologic, de fanfara liceului și de elevii școlii primare din comună, coordonați de învățătorul Fonică³³.

În ziua de 17 octombrie 1943, părintele profesor Ioan Vultur a participat, alături de profesorul Ioan Popa și de profesoarele Aurora Tămaș și Emilia Viciu de la Școala Normală de Fete, însoțite de 30 de eleve din clasa a VIII-a, precum și de medicul Nicolae Mohaiu, la activitățile astriste de la Soroștin, unde au fost întâmpinați cu porți de triumf.

La această manifestare astristă, părintele profesor a vorbit mulțimii adunate despre *Creșterea copiilor în frica lui Dumnezeu*, după cum se consemnează în paginile ziarului Unirea Poporului din Blaj: *„Între cântece și declamări s-au întretesut vorbirile domnilor dr. Nicolae Mohaiu, despre «Drepturile Românilor», și prof. Ioan Vultur, despre «Creșterea copiilor în frica lui Dumnezeu»”*³⁴. De asemenea, evenimentul este menționat și în paginile ziarului Unirea din orașul de la confluența Târnavelor: *„Au vorbit pr. Ioan Popa despre «Necesitatea de a trăi intens viața creștină», dr. N. Mohaiu despre «Drepturile Românilor» și prof. Ioan Vultur despre «Creșterea copiilor în frica Domnului»”*³⁵.

Atmosfera din cadrul adunării Astrei de la Soroștin a fost întreținută de elevele clasei a VIII-a de la Școala Normală de Fete din Blaj, care au recitat poezii și au interpretat melodii populare din toate zonele țării³⁶.

În ziua de 28 octombrie 1943, părintele profesor Ioan Vultur a participat la manifestările astreiști de la Țăpu, alături de părintele profesor Ioan Popa, de medicul dr. Nicolae Mohai și de doamnele profesoare Aurora Tămaș și Emilia Viciu, însoțite de 28 de eleve de la Școala Normală de Fete din Blaj. Aici, părintele profesor Ioan Vultur a susținut o conferință despre *Lupta împotriva blasfemiei*, după cum se consemnează în paginile ziarului Unirea Poporului din Blaj:

*„A vorbit poporului profesorul Ioan Vultur despre Lupta împotriva blasfemiei”*³⁷, precum și în paginile ziarului Unirea: *„Conferința profesorului Ioan Vultur despre Lupta contra blasfemiei, întretesută în minunate puncte de cântec și dans românesc, a plăcut foarte mult sătenilor români*

³¹ Unirea: foaie bisericească politică, Blaj, 1943, nr. 42, p. 3.

³² Unirea Poporului, Blaj, 1943, nr. 43, p. 4.

³³ Unirea: foaie bisericească politică, Blaj, 1943, nr. 42, p. 3.

³⁴ Unirea Poporului, Blaj, 1943, nr. 44, p. 7.

³⁵ Unirea: foaie bisericească politică, Blaj, 1943, nr. 43, p. 4.

³⁶ Ibidem, p. 4.

³⁷ Unirea: foaie bisericească politică, Blaj, 1943, nr. 44, p. 4.

din Țapu, așa după cum a mărturisit părintele A. Tomuța, președintele organizației locale a Astrei, în vorbirea sa de încheiere”³⁸.

Activitatea părintelui profesor Ioan Vultur în cadrul Astrei Blaj se distinge printr-un angajament profund față de valorile culturale, educaționale și spirituale ale poporului român. Prin prezența sa constantă în viața satelor din zona Blajului, în special în anii 1937 și 1943, părintele Vultur a demonstrat o vocație autentică de formator de conștiințe și promotor al culturii naționale și religioase. Temele abordate în conferințele sale – de la pericolele lecturii nocive și importanța fricii de Dumnezeu, până la frumusețea jertfei, creșterea copiilor în spirit creștin și lupta împotriva blasfemiei – reflectă preocupările sale constante pentru sănătatea morală și intelectuală a comunităților rurale.

Prin implicarea sa activă în numeroase localități și colaborarea cu alți intelectuali și profesori ai vremii, Ioan Vultur a contribuit nu doar la diseminarea valorilor promovate de Astra, ci și la consolidarea unei elite morale și culturale românești în Transilvania interbelică. Moștenirea sa rămâne un model de implicare civică și pastorală, în slujba unei societăți întemeiate pe educație, credință și demnitate.

Bibliografie:

- Comșa, Nicolae, Seiceanu, Teodor, *Dascălii Blajului (1754-1948)*, Ed. Demiurg, București, 1994;
Hinescu, Ana, Hinescu, Arcadie, *Oameni de ieri și de azi ai Blajului*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2012;
Popa-Andrei, Mirela (coord.), *Canonici, profesori și vicari foranei din Biserica Română Unită (1853-1918). Dicționar*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2013;
Unirea Poporului, Blaj, 1937, nr. 21, p. 2; 1943, nr. 42, p. 4; nr. 43, p. 4; nr. 44, p. 7; nr. 45, p. 4;
Unirea: foaie bisericească politică, Blaj, 1943, nr. 13, p. 4; nr. 22, p. 4; nr. 42, p. 3; nr. 43, p. 4; nr. 44, p. 4.

ÎNVĂȚAREA PRIN JOC

Prof. pt. învă. preșc. Nagy Edina Rozalia, Grădinița cu p.p.nr.8/9, Alba Iulia

JOCUL LIBER- „TORT DE ZIUA ROMÂNIEI”

MATERIALE FOLOSITE ÎN TIMPUL JOCULUI: lego, zar

DESCRIEREA JOCULUI: Fluturașii s-au împărțit în două echipe, echipa roșie și echipa albastră. Fiecare echipă și-a ales un lider. Pe rând, fiecare copil a aruncat zarul pentru a aduce echipei „ingrediente” piese lego pentru tort. Au numărat piesele împreună, au ținut scorul, evidența numărului de piese asociind numărul cu cifra. După ce au epuizat piesele lego, au trecut la asamblarea tortului. Inițial, fiecare copil a asamblat o parte din piese până a intervenit liderul echipei explicându-le cum să lucreze împreună, realizând un „tort mare”! Unui copilăș i-a venit ideea de a așeza lumânări în culorile steagului și de a sufla în ele! Alt copilăș a venit cu ideea de a-i cânta României „La mulți ani”!

³⁸ *Unirea: foaie bisericească politică*, Blaj, 1943, nr. 44, p. 4.

Vladimir: „Ceva nu e bine! Trebuie să facem un tort mare!,,

Sofia: „Haideți să suflăm în lumânări!,,

Raul: „Să facem lumânări în culorile steagului!,,

Susținerea echipelor în obținerea „ingredientelor,, pentru tort!

CE ÎNVAȚĂ COPIII?

COGNITIV: Copiii au comunicat pe tot parcursul activității, au numărat, si-au dezvoltat limbajul, si-au îmbogățit vocabularul.

CREATIV: Capacitatea copiilor de a lua inițiative, de a veni cu soluții pentru a fi chef patiser (lider) și a folosi „ingredientele potrivite” de a realiza un tort „gustos” de ziua României m-a surprins plăcut!

EMOȚIONAL: Si-au dezvoltat empatia, au căzut de acord cu ușurință asupra liderului (chefului patiser). Si-au susținut coechipierii la aruncarea zarului și adunarea ingredientelor pentru tort!

SOCIAL: Jocul a devenit model de relaționare socială

FIZIC: Copilașii și-au dezvoltat coordonarea, motricitatea fină

JOCUL LIBER- „ORAȘUL ÎN PRAG DE SĂRBĂTOARE”

MATEERIALE FOLOSITE ÎN TIMPUL JOCULUI PE CENTRE: lego, vase, steagul României, costume populare

DESCRIEREA JOCULUI: Copilașii au avut trei centre deschise: Joc de rol, construcții, artă.

„Constructorii” au reprezentat prin jocul lor, blocuri, case din orașul Alba Iulia, toate pregătite de marea sărbătoare! Lui Vlăduț i-a venit idea de a arbora tricolorul, exact cum văzuse în fața Catedralei Încoronării.

La „bucătărie” au așternut masa cu vase în culorile steagului- idea lui Patric! Pe post de față de masa au folosit ștergere din „cufărul bunicii”.

Sofia: „Și bunica mea are prosop din acesta la munte și are și o farfurie”!

Când au observat costumul popular și au auzit melodia populară pe care am ascultat-o, lui Vladimir i-a venit ideea să danseze așa cum văzuse la televizor ...

CE ÎNVAȚĂ COPIII?

COGNITIV: Copiii au comunicat pe tot parcursul activității, au fost inventivi, și-au dezvoltat și îmbogățit vocabularul.

CREATIV: Capacitatea copiilor de a lua inițiative, de a veni cu soluții pentru sarcinile întâlnite la centre jucând diferite roluri, m-a surprins plăcut!

EMOȚIONAL: Și-au dezvoltat empatia, au căzut de acord cu ușurință asupra jocului. Și-au ajutat colegii să îmbrace costumul popular!

SOCIAL: Jocul a devenit model de relaționare socială.

FIZIC: Copilașii și-au dezvoltat coordonarea, motricitatea fină și grosieră !

ROLUL PROFESORULUI ÎN APLICAREA PROGRAMELOR ȘI MANUALELOR ȘCOLARE

Prof. Mărginean Mariana Steluța, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Sarcinile instructiv-educative ale predării limbilor străine se realizează în munca școlară, în mod sistematizat, cu ajutorul programelor și manualelor. Programele trebuie întocmite în funcție de sarcinile educației și de specificul obiectului. Ele trasează volumul de cunoștințe în raport cu nivelul de vârstă al elevilor, organizând și repartizând materia din manuale pentru parcurgerea ei judicioasă, cu respectarea legăturii dintre cunoștințele teoretice și cele practice. Totodată, aici, se precizează volumul de cunoștințe și se dau indicații asupra planificării lecțiilor, de formare a priceperilor și deprinderilor de exprimare corectă. Se pune întrebarea dacă reușesc programele școlare să orienteze activitatea cadrului didactic în așa măsură încât toți elevii (indiferent de nivelul lor de pregătire, pricepere și mod de gândire) să-și însușească necesarul de cunoștințe pentru o conversație uzuală într-o limbă străină.

Părerea mea, ca și cadru didactic, este că cerințele programei și ale manualelor întrec uneori chiar nivelul mediu al cunoștințelor elevilor. În societatea actuală, când se pune un mai mare accent pe limbile străine, elevii trebuie în primul rând să conștientizeze acest lucru. Supraîncărcarea elevilor condiționată atât de programe, cât și de manuale, îi poate demobiliza nu numai pe elevii slabi sau mediocri, dar chiar și pe cei mai dotați. Atât autorii programelor școlare, cât și ai manualelor trebuie să țină cont de faptul că masa de elevi cu care se lucrează este eterogenă, că ele trebuie să fie instrumente reale în mâna profesorului și respectiv elevului, că altfel nu sunt eficiente. Așadar pentru a ține cont de cerințele programei, ale manualelor și de nivelul diferit de cunoștințe al elevilor, profesorului îi revine o sarcină deosebit de grea.

Consider că pentru a-și organiza just, în deplină concordanță cu cerințele programelor și manualelor, întreaga muncă instructivă, profesorul, indiferent la ce clasă predă, trebuie să studieze conținutul programelor și al manualelor de limba engleză ale tuturor claselor. Aceasta le dă posibilitatea să-și reprezinte, în ansamblu, volumul de cunoștințe pe care trebuie să și-l însușească elevii la obiectul limba engleză de-a lungul celor patru ani de studiu, să asigure o continuitate firească, continuitate înțeleasă nu numai prin legătura dintre cunoștințele vechi și cele noi, dar și felul cum vechile cunoștințe sprijină însușirea noilor cunoștințe, ba mai mult și sub aspectul privitor la felul cum noile cunoștințe influențează adâncirea și sistematizarea vechilor cunoștințe. Printr-un astfel de sistem de predare, elevii pot fi pregătiți într-adevăr temeinic în primele clase și apoi în clasele următoare.

Dacă ne referim la planificarea lecțiilor conform cerințelor programei, am putea spune că aceasta este relativ o muncă ușoară, mai ales pentru un cadru didactic cu experiență în domeniul respectiv.

Din experiența pe care o am, aș menționa că nu e greu de planificat, dar e greu de a respecta întocmai cele planificate atâta vreme cât nivelul de pregătire și înțelegere al elevilor este atât de diferit. Acest fapt impune profesorului luarea unor decizii prompte de aplicare a programei și a manualelor, recurgând la unele schimbări benefice pentru elevi. Nu mi-a fost indiferentă nici opinia clasei, care a cerut să fie aprofundate o serie de cunoștințe gramaticale neprevăzute în manual sau programă. În felul acesta am reușit să trezesc interesul elevilor pentru studiul limbii și să-i fac apoi să descifreze unele manuale greu accesibile pentru începători sau avansați.

Noile manuale, care presupun că au ținut cont de programa școlară, pun deseori în încurcătură, nu numai pe elevi, dar și pe profesori. E adevărat că perceperea ilustrațiilor de către elevi contribuie la lărgirea și adâncirea experienței senzoriale a copiilor și, totodată, creează posibilitatea înprospătării acelor reprezentări care sunt necesare pentru o însușire conștientă și aprofundată a lexicului. O spun însă, că ne este foarte necesar un manual ajutător care să ne dea unele explicații mai detaliate referitoare la multe dintre ilustrațiile din diferitele manuale. Trebuie să avem la îndemână surse de informație pentru a putea fi la înălțimea cerințelor ce le impune studierea limbilor străine în actualitate.

Așadar consider că adaptarea programei la nivelul de înțelegere al elevilor trebuie înțeleasă corect. Programa școlară desigur că trebuie să reflecte pregătirea pe care trebuie să o aibă elevii într-un an de studiu. Ea nu poate fi întocmită după nivelul diferit de dotare al elevilor de aceeași vârstă. De aceea rolul de a o transpune în viață îi revine profesorului care-și cunoaște elevii și știe cum și cât să le dea din ceea ce se cere.

Creativitatea cadrului didactic nu trebuie îngrădită, lucru ce trebuie înțeles și de superiorii lui. El, profesorul, este cel care o studiază atent și o aplică după posibilitățile impuse de colectivul eterogen de elevi. Important este ca evaluarea să fie la nivelul predării și pregătirii elevilor de către profesor.

Voi concluziona spunând că orice programă școlară și orice manual sunt instrumente benefice atât pentru profesor, cât și pentru elevi dacă se ține seama de realitățile existente în unitățile școlare, de nivelul de dotare al acestor unități, atât la oraș cât și la sat, precum și de pregătirea celor care predau limbile străine în mediul rural și urban.

LICEELE PEDAGOGICE: TEMELIA FORMĂRII VOCAȚIONALE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Șarlea Iuliana - Colegiul Național "Inochentie Micu Clain" Blaj
Prof. Șarlea Ioana Alexandra - Colegiul Național "Inochentie Micu Clain" Blaj

Într-un peisaj educațional aflat în continuă transformare, se vorbește tot mai mult despre competențe, formare continuă, strategii didactice moderne și adaptabilitate. Cu toate acestea, una dintre cele mai vechi și trainice forme de pregătire pentru cariera didactică – liceul pedagogic – rămâne o resursă esențială în formarea viitorilor educatori și învățători. Aceste licee nu oferă doar un cadru academic, ci pun bazele unei formări vocaționale timpurii, solide și profund ancorate în realitățile muncii educaționale.

Ce este un liceu pedagogic?

Liceul pedagogic este o instituție de învățământ secundar care pregătește elevii, încă din timpul adolescenței, pentru profesii din domeniul educației, în special pentru cariera de învățător, educator sau profesor pentru învățământul primar și preșcolar. Pe lângă formarea generală, elevii beneficiază de cursuri de psihologie, pedagogie, didactică și practică pedagogică susținută în grădinițe și școli primare. Astfel, la finalul celor patru ani de liceu, un absolvent de pedagogic dobândește competențe profesionale reale, bazate nu doar pe teorie, ci și pe experiență concretă la catedră.

Profilul educator-puericultor: răspuns la nevoile actuale ale educației timpurii

Un aspect tot mai relevant în ultimii ani este apariția și consolidarea profilului de educator-puericultor în liceele pedagogice. Această calificare răspunde direct modificărilor legislative care au transformat creșa dintr-o instituție de îngrijire într-una de educație și îngrijire timpurie integrată, aflată sub autoritatea Ministerului Educației. Astfel, copilul de 0–3 ani nu mai este văzut doar ca un beneficiar al sprijinului fizic și afectiv, ci ca un subiect activ al procesului de învățare și dezvoltare, cu nevoi educaționale clare. Elevii care urmează acest profil învață, pe lângă pedagogia generală, noțiuni specifice de puericultură, igiena copilului mic, nutriție, dezvoltare senzorială și afectivă, dar și strategii didactice adaptate vârstei fragede. Practica pedagogică se desfășoară în creșe și centre de educație timpurie, sub îndrumarea specialiștilor. Astfel, se formează viitori profesioniști capabili să abordeze copilul mic nu doar din perspectivă medicală, ci și educațională – un echilibru esențial în primii ani de viață.

Importanța pregătirii pedagogice la nivel liceal

Pregătirea pedagogică timpurie oferă avantaje majore pentru viitorii profesioniști în educație:

- Dezvoltarea unei identități profesionale încă din adolescență. Elevii încep să se perceapă ca viitori formatori de caractere, ceea ce stimulează un comportament responsabil și empatic.
- Asimilarea treptată a conținuturilor psihopedagogice, într-un ritm adecvat vârstei, ceea ce permite o înțelegere profundă a noțiunilor teoretice, înainte de a le aplica în practică.
- Practică pedagogică reală: Elevii din liceele pedagogice fac stagii săptămânale sau periodice în școli și grădinițe, având ocazia să predea, să observe comportamentele copiilor și să reflecteze asupra propriului stil didactic.
- Relația timpurie cu mentorii – profesori dedicați și cadre didactice din unitățile de practică – dezvoltă o cultură a învățării prin model, greu de replicat ulterior în sistemul universitar.

Liceul pedagogic vs. formarea exclusiv universitară: o diferență de profunzime

Desigur, și formarea universitară are un rol esențial în pregătirea cadrelor didactice, mai ales pentru gimnaziu și liceu. Însă există diferențe semnificative între cei care au urmat un liceu pedagogic și cei care aleg catedra abia după terminarea facultății:

Aspect	Cadru didactic format în liceul pedagogic	Cadru didactic format doar la facultate
--------	---	---

Experiență practică	Minim 3 ani de practică la catedră încă din liceu	Practică scurtă, adesea simbolică, în ultimii ani de facultate
Maturitate profesională	Se formează devreme, încă din adolescență	Se dezvoltă mai târziu, uneori după începerea activității didactice
Relația cu copiii mici	Formată natural, prin contact continuu	Necesită adaptare ulterioară și timp
Motivație vocațională	Crescută în timp, testată în practică	Uneori descoperită târziu, din rațiuni externe (ex. lipsa altor opțiuni)
Instrumente psihopedagogice	Familiaritate cu tehnici, jocuri, evaluare formativă	Învață aceste tehnici într-un timp scurt, teoretic

Această comparație nu minimalizează valoarea formării universitare, ci subliniază faptul că o bază pusă din liceu conferă stabilitate, încredere și o înțelegere practică a meseriei, greu de egalat într-un cadru exclusiv teoretic și tardiv.

Relevanța liceelor pedagogice în educația modernă

Într-o epocă în care vocația didactică pare uneori eclipsată de incertitudinile sociale și salariale, liceele pedagogice au rămas spații în care pasiunea pentru educație se cultivă timpuriu și temeinic. Ele oferă nu doar o diplomă, ci o formare de caracter și de conștiință profesională.

Mai mult, în contextul crizei de cadre didactice calificate, absolvenții de liceu pedagogic reprezintă o resursă valoroasă pentru învățământul primar, preșcolar și – tot mai mult – pentru educația timpurie din creșe, unde profilul de educator–puericultor joacă un rol esențial.

Concluzie

Liceele pedagogice nu sunt doar „școli pentru viitori învățători”, ci temelii ale vocației educaționale. Ele nu pot fi înlocuite cu formule accelerate de formare și nici cu teorii aplicate superficial. Într-un sistem educațional care aspiră la calitate, formarea devreme, practică și vocațională este cheia. Iar liceul pedagogic – cu toate profilurile sale, inclusiv cel de educator-puericultor – rămâne una dintre cele mai solide căi de a construi profesori care știu nu doar ce să predea, ci și cum să modeleze oameni, începând de la cea mai fragedă vârstă.

GESTIONAREA RELAȚIILOR CU ELEVII- CONDIȚIE PENTRU CREȘTEREA EFICIENȚEI ÎNVĂȚĂRII

Prof. Sevestrean Gabriela, Liceul Tehnologic „ Timotei Cipariu” Blaj

„Nicio învățare semnificativă nu are loc fără o relație semnificativă.” –Ronald J. Comer

În orice școală, atât elevii, cât și profesorii își doresc ca activitățile desfășurate să fie plăcute, învățarea să fie utilă, cunoștințele interesante, iar lecțiile să fie organizate folosind metode diverse și interactive. Pentru a stimula învățarea eficientă a elevilor este necesară acordarea permanentă a feedback-ului. Profesorul trebuie să ia în considerare efectul pe care feedback-ul acordat îl are

asupra elevilor, astfel încât aceștia să nu fie descurajați, ci să aibă încredere în forțele proprii pentru ca activitatea să se desfășoare permanent cu rezultate în continuă creștere. Profesorul trebuie să știe să transmită entuziasmul, curiozitatea și motivația de a descoperi lucruri noi și de a studia, acesta fiind ca un proces de dobândire a cunoștințelor. Când activitatea didactică se manifestă cu pasiune și interes față de elevi, procesul de învățare se formează într-un context relațional pozitiv și interesant. Deci, cu cât profesorul îi oferă copilului mai multă experiență pozitivă, cu atât mai mult îi permite să-și dezvolte abilități sociale, de autostăpânire a emoțiilor, a diferitor situații și să aibă rezultate bune la școală. Între elevi și profesori este ideal să existe o comunicare activă, eficientă. Profesorul trebuie să țină cont de faptul că dialogul deschis sparge barierele, iar un copil se simte confortabil și este sincer când i se vorbește pe ton calm. Orice profesor este necesar să cunoască resursele pe care le are elevul și să le valorifice, astfel acesta devine nu doar un elev bun, ci și un coleg bun. Atmosfera destinsă are efect pozitiv asupra elevilor. Dacă profesorul se află în fața unui elev cu un comportament neadecvat, sunt necesare metode de remediere a acestui comportament, de monitorizare a elevului, de a i se atrage atenția spre învățare prin includerea în activități, prin a fi scos mai des la tablă, prin a fi încurajat pentru a-i întări imaginea pozitivă.

Mulți profesori cu experiență știu că realizarea de conexiuni semnificative cu elevii este una dintre cele mai eficiente modalități de a preveni întreruperile în primul rând, dar și comportamentele nedorite din timpul orelor. Dacă ne vom concentra pe stabilirea, menținerea și restabilirea relațiilor cu elevii, vom observa o creștere a motivației în rândul acestora, și o scădere a comportamentului perturbator, făcând ca timpul petrecut în clasă să fie mai valoros și mai productiv.

O sală de clasă cu elevi agitați care nu se pot concentra asupra lecției reprezintă o priveliște descurajantă, dar prea obișnuită pentru mulți profesori. Cum vom reuși să gestionăm acea clasă? Cum vom reuși să ne eficientizăm munca și relațiile cu acei elevi? Ce anume din comportamentul nostru poate duce la construirea unei relații puternice cu aceștia? Care este cheia pentru un management eficient al clasei?

Există studii care susțin ideea că relațiile puternice profesor-elev au fost considerate de mult timp un aspect fundamental al unei experiențe școlare pozitive, iar atunci când aceste relații sunt deteriorate, bunăstarea elevilor poate fi afectată, ceea ce duce la probleme de învățare și comportamentale.

Există un tip de abordare, numită Stabilire-Menținere-Restaurare, pentru a construi interacțiuni pozitive cu elevii și pentru a le crește sentimentul de apartenență. Construirea relațiilor se poate împărți în trei faze: prima întâlnire, menținerea pe tot parcursul anului școlar și punctele în care o relație poate suferi daune, cu strategii utile pentru fiecare fază.

1. *Stabilirea relațiilor sau cum să începeți orele într-o notă pozitivă*

La începutul anului școlar / sau a orei profesorul trebuie să-și facă timp pentru stabilirea relațiilor, cu scopul de a se asigura că toți elevii au un sentiment de apartenență caracterizat prin încredere, conexiune și înțelegere. Pentru elevii cu probleme de învățare sau de comportament, cultivarea relațiilor pozitive poate oferi „efecte de protecție” care îi ajută să rămână concentrați pe învățare.

Ce poate face un profesor pentru a stabili o relație pozitivă cu elevii săi?

- *Stabiliți un set de reguli de comportament.* Acest lucru se poate face la început de an școlar sau la prima oră cu elevii la disciplina dumneavoastră. Regulile se stabilesc de comun acord, prin negociere dacă este nevoie, ținând cont că dumneavoastră, profesorul, sunteți cel care conduce discuția, canalizând-o spre obiectivele propuse.
- *Arătați-le că vă pasă!* Profesorul poate avea întâlniri unu-la-unu cu elevii săi, pentru a-i cunoaște mai bine. Acest lucru se poate întâmpla chiar și într-o pauză sau într-o oră stabilită de comun acord. Scopul este acela de a-l cunoaște mai bine, de a ”aduna” informații și de a le ”depozita” pentru a ajuta la atenuarea conflictelor în viitor, la abordarea unui eventual comportament perturbator sau în cazul în care trebuie oferit un feed-back constructiv.

- *Sărbătoriți realizările și oferiți recunoaștere la nivel de școală.* Surprindeți-vă elevii când fac o faptă bună cu o vorbă apreciativă în fața altor elevi. Lăudați-le realizările, munca și afișați-o în clasă/ școală.
- *Încurajați-i!* Profesorul trebuie să încurajeze activitățile conduse de elevi. Elevii se simt mai investiți în învățarea lor dacă li se oferă posibilitatea de a-și împărtăși interesele. Profesorii se pot lăsa deoparte, pot sprijini și asculta. Jocurile de rol sunt binevenite, de cele mai multe ori schimbarea rolului din elev în cel de profesor are un efect benefic asupra comportamentului indezirabil al elevilor.
- *Urați-le elevilor „Bun venit!”* în clasă. La prima ora a dimineții sau la începutul fiecărei ore, activități precum salutarile pozitive la ușă și întrebările de tip ”spargerea gheții” ajută la crearea unei atmosfere calde în clasă.
- *Folosiți tehnici de comunicare pozitivă.* Puneți întrebări, descoperiți-le interesele. Întrebările deschise, ascultarea reflexivă, declarațiile de validare, expresiile de entuziasm sau interes și complimentele îi ajută pe elevi – în special pe cei timizi sau introvertiți – să contribuie cu opinii în discuțiile de la clasă și să-și exprime părerile pe anumite teme. Chiar dacă începutul va fi întotdeauna mai timid, fiecare pas trebuie apreciat verbal.

2. *Menținerea relațiilor*

Ca orice relație, fără o întreținere activă, relațiile se pot deteriora în timp. Profesorii se pot concentra prea mult pe „informare”, pe conținut sau pe ce ”trebuie predat” și nu suficient pe sprijinirea bunăstării emoționale a elevilor, utilizând încet timpul acumulat inițial cu elevii.

Ce poate face un profesor pentru a menține relațiile pozitive deja stabilite?

Profesorii pot menține relații continuând să implementeze strategiile de mai sus și, în plus:

- *Fiiți la curent cu ce se întâmplă.* Profesorul poate lua notă și trebuie să știe de interacțiunile pozitive și negative ale elevilor.
- *Verificați în mod constant elevii,* întrebându-i cum se descurcă, dacă au nevoie de sprijin și de ce fel de sprijin ar putea avea nevoie. Acest lucru nu e necesar să se întâmple cu toți elevii deodată, ci pe rând, dar în mod constant.
- *Recunoașteți un comportament bun* și îl apreciază ca atare. Când profesorii își concentrează atenția asupra comportamentului pozitiv, comportamentul perturbator este stopat înainte de a deveni o problemă.
- *Empatizați cu elevii* atunci când implementați o consecință: „Știu că îți place foarte mult să stai cu prietenii tăi, dar să stai de vorbă în oră te face să rămâi în urmă cu munca ta, iar dacă continui să vorbești în timpul orei va trebui să-ți mut scaunul”
- *Identificați momentele specifice pentru a oferi laude*
- *Oferiți corecții pozitive nonverbale* (high-five, bătaie ușoară pe spate, tragi cu ochiul, aprobi cu capul, degetul mare în sus, îmbrățișare –unde se poate și este cazul)

3. *Restaurarea relațiilor sau cum să reparați răul înainte că lucrurile să se înrăutățească.*

În cele din urmă, interacțiunile negative, cum ar fi neînțelegerile, conflictele sau criticile pot slăbi o relație profesor-elev. Dacă aceste interacțiuni negative sunt lăsate neabordate, elevii se pot simți demotivați și pot fi mai puțin dispuși să participe la activități. De asemenea, pot avea mai multe șanse să se comporte greșit, creând daune suplimentare. Prin urmare, este important ca profesorii să se „reconecteze în mod intenționat” cu elevii pentru a readuce relația la o stare pozitivă.

Ce pot face profesorii când relațiile au nevoie de „reparații”?

- *Discutați cu elevul în particular* despre situația sau comportamentul problemă.
- *Iertați elevul și luați-o de la capăt.* Acordați-le o a doua șansă. Oferiți ocazia de a-și cere scuze. Profesorii ar trebui să evite situația ca greșelile să ”planeze” deasupra capului elevului, oferindu-le în schimb șansa de a și le repara prin lucruri bune și fapte pozitive.
- *Asumați-vă responsabilitatea pentru propriile greșeli.* Profesorii trebuie să evite să dea vina pe elevi atunci când lucrurile merg prost și să se gândească: „Ce aș fi putut face pentru a evita problema în primul rând?” ”Unde am greșit? Ce aș fi putut schimba? Cum aș fi putut proceda altfel?”. Nu ar trebui să le fie jenă să își ceară scuze atunci când acest lucru este

necesar – acest lucru ajută la construirea încrederii cu elevii. În această relație profesorul este adultul, iar elevul este plastilina care poate fi modelată.

- *Arătați empatie.* Fiecare poveste are două laturi și un profesor poate recunoaște că elevii pot avea o perspectivă diferită despre ceea ce s-a întâmplat.
- *Concentrați-vă pe soluții, nu pe probleme.* Profesorii pot lucra/colabora cu elevii pentru a găsi o soluție pe care toată lumea o consideră corectă.
- *Separați fapta de cel care o comite.* Este important să critici comportamentul, nu persoana. Dacă profesorii etichetează copiii drept „elevi cu probleme”, există pericolul ca aceștia să interiorizeze acea etichetă, ceea ce face mai probabil ca aceștia să repete comportamentul în viitor.

În toată această strategie, profesorul trebuie să fie foarte atent la ce fel de semnale transmite elevilor, prin modul de adresare către elevi, atât cel verbal, cât și cel nonverbal. Atunci când oamenii se află într-o poziție de autoritate asupra celorlalți, folosirea unui limbaj care nu validează din partea lor- un limbaj care comunică faptul că cealaltă persoană este imperfectă sau incompletă-poate avea un impact pe un termen mai lung decât realizează ei. Mulți elevi nu pot interpreta foarte bine situațiile sociale, dar mesajele negative din partea profesorilor ajung la ei tare și clar și persistă în mintea lor ani de zile, mult mai viu decât o lecție predată. Expresii de genul „tu nu mai cânta, doar mișcă-ți buzele”, „tu nu mai citești pentru că citești prea încet”, „tu nu poți decupa/desena/, doar colorează”, „tu nu poți alerga, stai pe bancă”, „tu ești mereu ultimul”, „tu nu știi să scrii”, etc., pot răni un copil mult mai mult decât ne-am imagina și îl pot invalida în propria-i minte pe întreaga viață. Evident, profesorul nu intenționează să-l rănească, dar acest tip de invalidare înconștientă are mereu un preț pe care copilul îl va plăti.

Profesorul transmite, de asemenea, și semnale nonverbale, care pot invalida munca unui elev sau comportamentul acestuia: de exemplu, o tăietură cu roșu pe caiet, un mare X care marchează un test sau o fișă de lucru, transmite un semnal de judecată și învinovățire. Dar așa cum mesajele negative persistă în mintea unui copil, și mesajele pozitive persistă la fel de bine. Spuneți-i unui copil care abia învață să scrie și căruia îi place să scrie, dar n-a știut, „ai scris foarte bine” și îi veți schimba modul de gândire. Sau chiar viața. Cum putem, atunci, folosi limbajul astfel încât să nu dăuneze, ci pentru a susține învățarea unui copil? Prima regulă: nu faceți rău! Căutați cuvinte care să nu lezeze, să nu eticheteze și să nu umilească, vorbiți despre situație/ comportament, nu despre copil.

Tabelul de mai jos conține câteva exemple de afirmații negândite care transmit un semnal „că ceva este în neregulă cu tine” și alternative care deschid calea pentru o învățare mai constructivă. Principiul fundamental pentru fiecare alternativă este: în loc să te referi direct la elev, descrie ce face acel copil; permite-i elevului să devină partenerul tău pentru a decide ce puteți face în continuare.

Atunci când spui...	Ei ar putea auzi...	Dar ai putea oferi oportunitate de învățare, spunând...
„Nu înțelegi...”	„nu ești capabil să înțelegi...”	„Ai încercat să o privești și așa?”
„Deci iar ți-ai uitat...”	„ești iresponsabil”	„Ce crezi că am putea face pentru a nu mai uita...?”
„Ești atât de încet”	„ești prost”	„Ai nevoie de ajutor la partea asta a sarcinii?”
„Nu, n-ai dreptate!”	„Ești prost, taci din gură!”	„Cum ai ajuns la acest răspuns? Sau „Este un răspuns bun, dar nu e chiar pentru problema pe care o discutăm aici”
„Tu te străduiești mult, dar oricât te-ai strădui, tot nu vei lua un 10!”	„Întotdeauna vei fi prost, oricât de mult te-ai strădui”	„Am observat că progresezi. Mă bucur să văd că te-ai pregătit.”

(adaptare după Senge, P. *Școli care învață: a cincea disciplină aplicată în educație*, 2016, p. 224)

În concluzie managementul eficient al clasei începe cu construirea relațiilor. Relațiile devin eficiente când se bazează pe încredere, respect, înțelegere. Când elevii simt un sentiment mai mare de apartenență, este mult mai probabil să fie implicați din punct de vedere al învățării și mai dornici să demonstreze un comportament pozitiv. În încercarea de a face bine cât mai bine, de a fi cu adevărat într-o relație autentică cu elevii noștri, îndreptându-ne gândurile spre interior, explorând munca noastră de-o viață la catedră, care pentru mulți dintre noi nu mai este o vocație, ci o pasiune, putem să spunem un singur lucru: predăm ceea ce suntem!

Bibliografie:

Gordon, Thomas, Noel Burch, *Profesorul eficient. Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii*, București, Editura Trei, 2012

Senge, Peter & Co., *Școli care învață: a cincea disciplină aplicată în educație*, București, Editura Trei, 2016

<https://www.edutopia.org/article/key-effective-classroom-management/>

<https://www.youtube.com/watch?v=5kRz6WDgvtI/>

<https://www.slideshare.net/marpasha/effective-communication-for-effective-teaching/>

<https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/communication-skills-for-teachers//>

„METODA DEZBATERII – DEBATE” APLICATĂ LA GEOGRAFIE PE MOȚIUNEA „DESPĂDURIREA, PROBLEMĂ GRAVĂ CARE AFECTEAZĂ MEDIUL ÎNCONJURĂTOR ȘI ARE CONSECINȚE SEMNIFICATIVE ASUPRA VIEȚII NOASTRE ȘI A PLANETEI”

Prof. Todoran Fer Monica, Colegiul Național „Horea Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Dezbaterea, în accepțiune largă, este o discuție pe o anumită temă, între persoane care au puncte de vedere diferite asupra acesteia. Utilizată încă din Grecia antică, dezbaterea este, astăzi, una dintre metodele de educație non-formală cu valențe multiple asupra dezvoltării cognitive, volitive, afective a celor care o utilizează.

Implicarea într-o dezbatere face apel la capacitatea de argumentare a participanților, iar această capacitate se construiește prin **documentare, organizare și exercițiu**. Cele două echipe pro („Guvern”) și contra („Opoziție”) vor fi formate din 3 vorbitori care vor introduce pe rând argumente și contraargumente, unul dintre acești va face și sumarizarea finală pentru fiecare echipă. În timpul discursurilor obișnuite membri ai echipei adverse pot cere dreptul la intervenții celui care susține discursul. Nu se pot adresa intervenții în timpul discursurilor sumative. Cazul sau „moțiunea” este pregătită de toți elevii înscriși, iar tragerea la sorți a poziției pe care vor juca, guvern sau opoziție, se face la început.

Documentarea este esențială pentru construirea unui punct de vedere pertinent asupra unei teme, dar și pentru dezvoltarea competențelor de comunicare, de formulare a ideilor astfel încât ele să fie clare, plauzibile, coerente.

PRIMA ETAPĂ: EXPLICAREA TERMENILOR. (Guvern)

Despădurirea: Despădurirea este procesul de tăiere a pădurilor. Lemnul este valorificat industrial pentru hârtie, mobilă și celuloză. Efectele despăduririi: diminuarea biomasei, distrugerea pădurilor duce la reducerea cantității de oxigen cedat atmosferei și distrugerea unui mediu complex, pădurile sunt ecosisteme complexe care susțin o diversitate bogată de viețuitoare. Reducerea diversității lumii vii prin pierderea habitatelor forestiere afectează flora și fauna și alt efect esențial eroziunea solului, deoarece pădurile protejează solul împotriva eroziunii.

În concluzie, despădurirea este o problemă globală care necesită acțiuni urgente pentru a proteja mediul și a asigura un viitor sustenabil pentru generațiile viitoare.

ETAPA II. CONTRUIREA CAZULUI. ARGUMENTE

Argumente pro despădurire:

- **Dezvoltare economică:** Unii susțin că despădurirea poate crea oportunități economice prin exploatarea lemnului și dezvoltarea altor industrii. Industria lemnului prin exploatarea acestuia furnizează materie primă, inclusiv pentru construcții, mobilier, ambalaje și alte produse. Se creează astfel locuri de muncă în comunități în care nu există altă sursă de venit. Lemnul este o resursă naturală regenerabilă, prin gestionarea responsabilă a pădurilor, putem asigura utilizarea sustenabilă a acestei resurse. În ceea ce privește construcțiile lemnul este un material de construcție versatil, ușor și durabil. Casele din lemn sunt apreciate pentru aspectul lor estetic, confortul termic și impactul redus asupra mediului.
- **Agricultură și extinderea terenurilor:** Despădurirea poate elibera terenuri pentru agricultură, construcții și alte activități umane. În România, terenurile arabile de peste 30 de hectare au ajuns, în 2021, la un preț mediu ce depășește 10.000 de euro pe hectar. Recordul bate chiar binișor suta de mii de euro pe hectar și s-a înregistrat în extravilanul municipiului Iași. Beneficiile extinderii terenurilor arabile sunt creșterea producției agricole, extinderea terenurilor arabile permite cultivarea mai multor culturi și creșterea producției de alimente și de asemenea dezvoltarea rurală cunoaște un sens ascendent deoarece terenurile arabile pot sprijini dezvoltarea comunităților rurale prin crearea de locuri de muncă și investiții în agricultură.
- **Controlul incendiilor:** Tăierea copacilor poate reduce riscul de incendii forestiere. Incendiile de vegetație afectează Europa în fiecare an, arzând aproximativ jumătate de milion de hectare de teren sălbatic și păduri. Peste 85% din suprafața arsă se află în regiunea mediteraneeană europeană. Schimbările climatice duc la condiții mai uscate și mai calde, extinzând zonele predispuse la incendii și creând sezoane de incendii mai lungi. În România, incendiile de pădure au afectat grav siturile europene Natura 2000, iar aproape jumătate din suprafața distrusă de incendii se afla în aceste situri.
- **Infrastructură și dezvoltare urbană:** Despădurirea poate facilita construirea de drumuri, căi ferate și alte infrastructuri necesare dezvoltării societății. Extinderea zonelor de locuire poate stimula economia locală prin dezvoltarea imobiliară, crearea de locuri de muncă și investiții în infrastructură. Defrișarea poate facilita accesul la zonele rurale sau izolate, conectând comunitățile la servicii și facilități.

Argumente contra despădurire:

- **Pierderea biodiversității:** Pădurile sunt habitatul a numeroase specii de plante și animale. Despădurirea duce la pierderea biodiversității care este esențială pentru funcționarea ecosistemelor și pentru supraviețuirea noastră. Sunt specii de animale care sunt pe cale de dispariție. Specii pe cale de dispariție în România: *Antilopa Saiga*: Singura specie de antilopă care a populat teritoriul României este acum în stare critică de dispariție. Câteva exemplare trăiesc în rezervația naturală din Lunca Prutului, dar nu mai pot fi întâlnite în sălbăticie. *Zimbrul*: Cel mai mare animal terestru din Europa a fost vânat până la extincție în țara noastră. După introducerea a 5 exemplare în anul 2012, numărul lor a crescut la câteva zeci, care trăiesc în rezervații. *Râsul*: Cea mai mare felină europeană este vânată în continuare în România, prin derogări. Populația se ridică la aproximativ 1300 de specimene și este cea mai mare din Europa.
- **Schimbări climatice:** Pădurile absorb dioxidul de carbon și contribuie la reglarea climei. Despădurirea eliberează CO₂ în atmosferă, accentuând schimbările climatice. Schimbările climatice reprezintă modificări semnificative ale tiparelor de vreme și temperatură pe termen lung. Aceste schimbări au un impact profund asupra mediului și asupra sănătății noastre. Astfel, creșterea temperaturilor poate duce la valuri de căldură extreme, afectând sănătatea populației, în special a persoanelor în vârstă și a copiilor. Schimbările climatice pot influența răspândirea bolilor infecțioase, cum ar fi transmiterea mai rapidă a bolilor (de exemplu, malaria sau dengue) în regiuni noi, de asemenea calitatea aerului este perturbată, afectând sănătatea sistemului respirator. Secetele pot afecta aprovizionarea cu apă, agricultura și economia, iar inundațiile pot distruge locuințe, infrastructură și pot provoca pierderi de vieți omenești. Esențial este impactul asupra ecosistemelor prin topirea ghețarilor și a calotelor glaciare care duce la creșterea nivelului mărilor și la pierderea habitatelor naturale.
- **Eroziunea solului:** Copacii protejează solul împotriva eroziunii. Despădurirea poate duce la degradarea solului și la inundații. Rolul pădurilor în conservarea solului. Rădăcinile arborilor mențin structura solului și împiedică eroziunea. De asemenea, frunzele căzute și materialele organice din

pădure hrănesc solul și îmbunătățesc fertilitatea. Alunecările de teren, surpările, sunt mult reduse în zonele împădurite.

- **Impact asupra comunităților indigene:** Despădurirea afectează tradițiile și modul de viață al comunităților indigene care depind de pădure. Despădurirea modifică aspectul natural al zonei, afectând sentimentul de apartenență și identitate al locuitorilor. Schimbarea habitatului poate duce la migrația sau adaptarea speciilor sălbatice și poate influența modul de viață al oamenilor. Schimbarea modului de trai, cultura și tradițiile locale deoarece pădurile sunt adesea asociate cu tradițiile și cultura locală. Despădurirea poate duce la pierderea unor practici și obiceiuri legate de pădure.

În final, este important să găsim un echilibru între dezvoltarea umană și conservarea mediului înconjurător.

Etapă III. Sumarizare

1. Sumativ 1 – Concluzionare pro despădurire

Defrișările pot avea anumite beneficii, în special din perspectiva economică și a dezvoltării umane. Iată câteva dintre avantajele care susțin defrișările ca fiind un lucru pozitiv:

Prin defrișare, se obține lemn pentru construcții, mobilier și alte produse, contribuind astfel la economia locală și globală. Eliberarea terenurilor prin defrișare permite extinderea terenurilor agricole, ceea ce poate duce la creșterea producției de alimente și la dezvoltarea rurală. Defrișările fac posibilă construirea de locuințe, drumuri și alte infrastructuri necesare pentru comunitățile în creștere. Terenurile defrișate sunt adesea folosite pentru pășunat, ceea ce susține industria cărnii și a produselor lactate. De asemenea, lemnul obținut poate fi folosit ca sursă de energie, fie direct prin ardere, fie indirect prin transformarea în biomasă pentru producerea de energie.

2. Sumativ 2- Concluzionare contra despădurire

Importanța Pădurilor este crucială pentru viața noastră și pentru sănătatea planetei.

Pădurile sunt adevărați „plămâni” ai Pământului. Ele absorb dioxidul de carbon, contribuind la reglarea climatului și la reducerea efectului de seră. Astfel, pădurile joacă un rol vital în combaterea schimbărilor climatice. Copacii produc oxigen prin procesul de fotosinteză. Fără păduri, nu am avea aer curat și oxigenul necesar pentru a respira. De asemenea, pădurile găzduiesc aproximativ 70% din biodiversitatea planetei. Ele sunt habitatul pentru numeroase specii de plante și animale. Pierderea pădurilor duce la dispariția acestor specii.

Impact major îl au pădurile în reglarea regimului precipitațiilor, în ultima perioadă ne confruntăm cu perioade lungi de secetă și cu modificări ale precipitațiilor, pădurile influențează modelele de precipitații și mențin umiditatea.

Este esențial să conștientizăm impactul negativ al despăduririlor și să luăm măsuri pentru a proteja pădurile și a asigura un viitor sustenabil pentru toți.

Etapă IV. Feedbackul final pentru fiecare echipă și deliberarea juriului. Anunțarea echipei câștigătoare.

ABORDĂRI INOVATIVE FOLOSIND AI – EXPERIENȚĂ EUROPEANĂ- MOBILITATE JOB SHADOWING, BARCELOS, PORTUGALIA

Prof. Țîrlea Alexandra Ionela, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

În cadrul proiectului de mobilitate europeană desfășurat în Barcelos, Portugalia, am avut oportunitatea de a explora și analiza abordări inovative în domeniul inteligenței artificiale (AI), aplicate în contexte educaționale și profesionale. Activitatea de tip job shadowing desfășurată la instituția de învățământ *Agrupamento de Escolas de Barcelos* mi-a oferit o perspectivă valoroasă asupra modului în care AI este integrată în procesul de predare-învățare și în dezvoltarea competențelor digitale.

Una dintre cele mai remarcabile experiențe a fost observarea utilizării platformelor bazate pe AI pentru personalizarea parcursului educațional al elevilor. Sistemele inteligente adaptau conținutul și ritmul învățării în funcție de nivelul și stilul fiecărui elev, contribuind astfel la o mai bună înțelegere și implicare. De asemenea, profesorii portughezi au demonstrat cum pot integra AI în evaluare, folosind algoritmi de analiză a performanței și feedback automatizat pentru a eficientiza procesul educațional.

În mediul profesional, AI a fost folosită pentru optimizarea activităților administrative și pentru sprijinirea orientării în carieră. Platformele inteligente ajutau atât elevii, cât și profesorii, să identifice trasee profesionale potrivite, pe baza unui set complex de date legate de aptitudini, interese și cerințele pieței muncii.

În ziua a doua petrecută în școala Barcelos ni s-au prezentat beneficiile abordărilor moderne STEAM. Participarea la job shadowing ne-a oferit o perspectivă practică asupra modului în care disciplinele STEAM sunt interconectate și aplicate în învățare.

Ni s-a prezentat detaliat, în cadrul mai multor ore, pe care le-am observat, în laboratorul de robotică al școlii, modul în care elevii sunt inițiați în programarea roboților educaționali folosind LEGO Mindsstorms, Arduino, mBot. De asemenea am observat modul în care elevilor le este explicat modul de utilizare a platformelor de programare vizuală Scratch și Thinkercad.

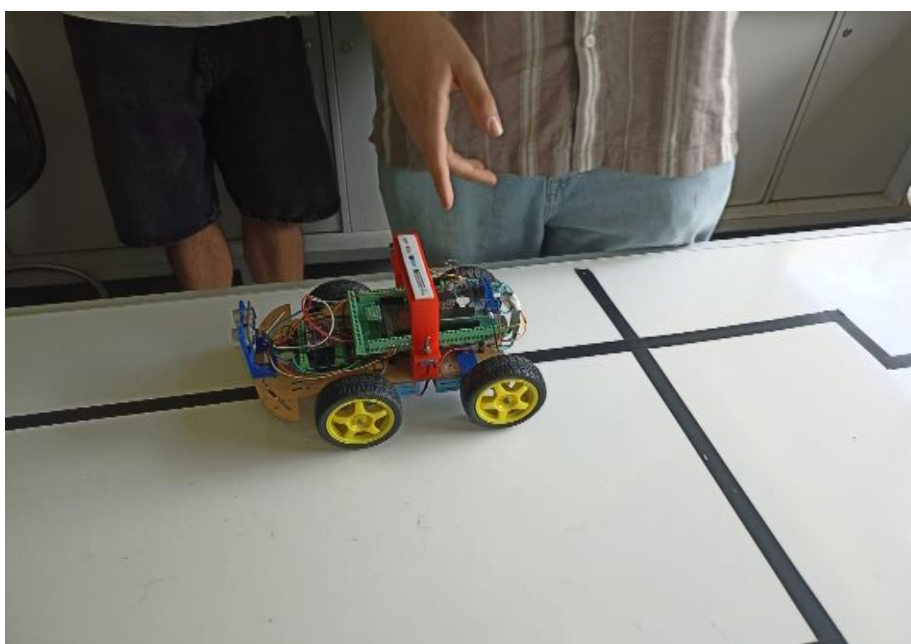
Am luat cunoștință și despre proiectul **Clube de Robotica**, pe care școala îl derulează de mai bine de 7 ani și numeroasele premii câștigate de echipa de elevi în cadrul concursurilor naționale de robotică.

Am observat modul în care sunt combinate elementele de artă cu științele exacte pentru a stimula creativitatea și gândirea critică.

Proiectul Saber+Ciência este o inițiativă a grupului disciplinar Matematică și Știință din ciclul II. Acest proiect a apărut după o analiză atentă a lipsei de cunoștințe de bază a elevilor de clasele a V-a și a VI-a privind științele naturii și lumea naturală care ne înconjoară. În acest sens, a fost conceput un proiect care să contribuie la creșterea cunoștințelor științifice ale studenților, cuprinzând o gamă largă de domenii precum: contribuția unor oameni de știință la îmbunătățirea calității vieții umanității, biologie, chimie, medicină și matematică. Programa disciplinelor de Științe ale Naturii și Matematică nu permite întotdeauna acest tip de abordare, așa că a fost concepută o strategie care să ofere elevilor cunoștințe sub formă de fapte interesante și într-un limbaj mai accesibil grupei de vârstă a elevilor.

Această experiență de mobilitate a oferit nu doar o înțelegere practică a potențialului AI, ci și inspirația de a implementa bune practici europene în propriul context educațional. Integrarea tehnologiei și a AI în procesul de formare este esențială pentru dezvoltarea unei educații moderne, incluzive și orientate spre viitor.

EDUCAȚIE SUSTENABILĂ – CUM PROTEJĂM HABITATELE NATURALE, MODEL DE BUNE PRACTICI OBSERVATE ÎN MOBILITATEA ERASMUS DIN PORTUGALIA

Prof. Sibișan Nicoleta-Simona, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

În contextul actual al schimbărilor climatice și al degradării mediului înconjurător, educația pentru sustenabilitate devine o prioritate esențială în formarea noilor generații. O experiență relevantă în acest sens a fost mobilitatea de tip job shadowing desfășurată la Agrupamento de Escolas de Barcelos, Portugalia în perioada 28.04.2025 – 02.05.2025. În cadrul acestei mobilități am avut ocazia de a observa și analiza exemple concrete de bune practici privind protejarea habitatelor naturale prin intermediul procesului educațional.

Una dintre primele observații relevante a fost modul integrat în care temele legate de mediu și sustenabilitate sunt incluse în programa școlară. Elevii sunt încurajați să abordeze subiecte

precum conservarea biodiversității, gestionarea responsabilă a resurselor și protejarea ecosistemelor în cadrul disciplinelor tradiționale – biologie, geografie, științe, dar și în cadrul proiectelor transdisciplinare.

Școala din Barcelos colaborează activ cu autoritățile locale și organizațiile de mediu pentru implementarea unor proiecte de impact. Un exemplu este implicarea elevilor în activități de reîmpădurire a zonelor afectate, monitorizarea speciilor locale sau curățarea malurilor râurilor. Aceste activități sunt desfășurate sub forma unor ateliere educative și contribuie la formarea conștiinței ecologice prin implicare directă.

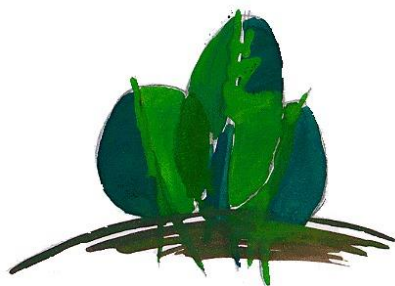
Un alt exemplu demn de urmat este amenajarea grădinilor școlare ecologice, întreținute de elevi și cadre didactice, unde sunt cultivate plante autohtone și medicinale. Aceste grădini servesc drept laboratoare în aer liber pentru lecții despre sol, apă, ciclurile naturii și importanța echilibrului ecologic. Prin aceste activități, elevii învață practic cum se întreține un habitat și cum pot contribui la menținerea sa. Un proiect derulat în acest sens este Arboretumul Barcelos care face parte din spațiile verzi ale Școlii din Barcelos. A fost proiectată la sfârșitul anului 1985, iar plantarea a început în toamna/iarna anilor 1986/1987. Este o grădină botanică tematică deoarece include în mod specific plante lemnoase (copaci rari, arbuști și subarbuști), plante bulboase rare și ferigi uriașe specifice Peninsulei Iberice dar și un lac cu nuferi. Obiectivul principal al acestei grădini este acela că servește ca stimulent permanent pentru apărarea mediului natural, promovarea cunoașterii și apărării florei native portugheze.

Școala promovează, de asemenea, utilizarea tehnologiei în sprijinul educației sustenabile. Elevii realizează prezentări digitale, videoclipuri și campanii online prin care promovează protejarea habitatelor naturale și adoptarea unui stil de viață ecologic. Platformele digitale sunt folosite și pentru schimburi de experiență cu alte școli din rețele internaționale, accentuând dimensiunea globală a educației pentru mediu.

Elevii portughezi abordează și teme precum schimbările climatice, biodiversitatea, reciclarea, poluarea nu doar la nivel teoretic ci și prin activități practice. Școala din Barcelos face parte din programul „Eco-Escolas” (Școala Eco) și implică elevii în proiecte de reciclare, economisirea energiei și protejarea biodiversității. În cadrul educației pentru mediu accentul este pus pe metode active cum ar fi proiectele de cercetare, ieșirile în natură, observarea directă a ecosistemelor pentru a stimula implicarea și gândirea critică a elevilor. Această abordare reflectă angajamentul Portugaliei față de obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și urmărește formarea unor cetățeni responsabili, conștienți de impactul acțiunilor lor asupra mediului.

Experiența de la Agrupamento de Escolas de Barcelos a demonstrat că educația pentru protejarea habitatelor naturale este cu adevărat eficientă atunci când este activă, integrată în viața școlii și comunității, și când pune accent pe formarea atitudinilor, nu doar pe acumularea de cunoștințe. Transferul acestor bune practici în școlile noastre ar putea include: dezvoltarea de proiecte ecologice interdisciplinare, implicarea elevilor în acțiuni locale de conservare a naturii, crearea de grădini educative și spații verzi, valorificarea resurselor digitale pentru conștientizare și comunicare. Prin astfel de inițiative, putem contribui la formarea unei generații responsabile și capabile să protejeze activ habitatele naturale, în beneficiul unui viitor sustenabil.

ARBORETO DE BARCELOS

VIRGIL IERUNCA ȘI EXILUL

Prof. Țuculete Marinela-Viorica, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

În esența sa, ființa umană este legată de un loc drag, apropiat, definit prin mica sa realitate. Când e luat din acest spațiu, omul trăiește o mare dramă, un sentiment acut al dezrădăcinării, al pierderii tuturor reperelor, al îndepărtării față de tot ceea ce înseamnă familie, prieteni ori lucruri familiare. Apoi, trăiește momente de revoltă, de îndoială, de sute de întrebări mereu fără răspuns. Prima aruncare din acest spațiu protector e legată de izgonirea din Paradis, de lupta dintre Bine și Rău, adică întâiul exil uman, izgonirea lui Adam din Rai. Exilul este prima pedeapsă pentru ființa umană obsedată să-și transceadă condiția și limitele. „Exilul este de la începuturi, o excludere benefică totuși, căci lansează ființa într-un șir de încercări recuperatoare, îl învață, progresiv, să lupte. Să se încerce ...”³⁹ Astfel, exilul înseamnă o anumită cunoaștere, leagă omul de un itinerar pozitiv, al căutării și al găsirii de sine. Exilatul este nevoit să trăiască două tipuri de existențe: „starea de om în sine”⁴⁰ și „starea de om rupt de sine”⁴¹, rupt de matrice, prin înstrăinare și prin acceptarea unei patrii de împrumut. El își asumă condiția damnării.

În istoria noastră literară fenomenul complex al exilului necesită o prezentare generală a datelor și evenimentelor care au dus la apariția acestuia., determinând exodul plecărilor unor importanți scriitori și oameni de cultură români. Se poate vorbi despre exil încă din perioada

³⁹ Diana Câmpan, *Literatură comparată*, masterat, Alba Iulia, 2017, p. 13

⁴⁰ *Ibidem.*

⁴¹ *Ibidem.*

cronicarilor moldoveni. Se știe că, din motive istorico-politice, Grigore Ureche și Miron Costin s-au refugiat în Polonia, Ion Neculce și Dimitrie Cantemir au luat drumul Rusiei, unde au continuat să creeze, iar unii scriitori pașoptiști au luat calea Apusului, stabilindu-se în Paris, Atena sau Constantinopol, de unde au continuat să pledeze cauza națională.

În sens concret, exilul românesc pare să surprindă cel mai bine perioada literară dintre anii 1945 și 1989, din afara granițelor țării. Acesta este condiționat politic ori ideologic și presupune discriminarea, urmărirea sau amenințarea cu închisoarea drept cauze. În cazul exilaților a existat „un aici”⁴², alcătuit din amenințări la adresa ființei și „un acolo”⁴³ definit de problemele de integrare, neadaptare, excludere sau dorință de revenire. Strâns legat de acest termen este azilul ce se referă la ideea unei limitări temporare, în vederea unei întoarceri acasă, după ce situația ce a determinat plecarea se va ameliora. Mulți dintre exilați au crezut că va fi vorba doar de o absență de câțiva ani, de azil, deci nu de un exil definitiv. Un alt termen legat de acest aspect este *Diaspora*, cuvânt ce provine din vocabularul istoriei Bisericii și, etimologic, se definește ca fiind dispersarea unei etnii în lume.

Pentru a vorbi despre exil este important a se prezenta cadrul istoric al apariției acestuia prin identificarea unor date istorice importante, ce au determinat prigonirea unor oameni de cultură, intelectuali de mare clasă ori scriitori. După terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, instaurarea regimului comunist s-a făcut progresiv, sub influența nemijlocită a forțelor sovietice, fiind urmată de adoptarea noii Constituții din 1948, care a cantonat întreaga putere către regimul comunist.

În 1948, începe sovietizare societății și a culturii, colectivizarea agriculturii, industrializarea și naționalizarea economiei României și urbanizarea forțată. Marxism-leninismul devine ideologie oficială, impusă de regimul comunist, promovată prin noua legislație, iar în literatură și artă se impune estetica *realismului socialist*. Se înființează Securitatea și întregul mecanism de supraveghere și de represiune, care vor impune violent noua ideologie. Datorită propagandei comuniste, marile valori culturale ale românilor devin interzise ori sunt cenzurate. Elita intelectualității românești este supusă unor forme agresive de mutilare identitară.

În toată această perioadă intelectualilor li se aduceau diferite acuzații, cum ar fi uneltire contra ordinii sociale, religiozitatea era sinonimă cu legionarismul, relațiile cu prieteni din străinătate, deținerea sau citirea de cărți interzise, sau criticarea regimului sub orice fel. Dispar din biblioteci și librării cărțile de știință, cărțile sau manualele de limbi străine, cărțile autorilor care s-au expatriat, hărțile sau atlasele geografice, cărțile cu caracter religios, cărțile referitoare la identitatea românilor sau la alte concepții asupra lumii decât cea marxist-leninistă. Viața culturală intră într-o criză de proporții.

Din valul exilului 1947 face parte și Virgil Ierunca, publicist și eseist, numit de profesorul Mircea Popa „un critic al exilului”⁴⁴ pentru că a pus degetul pe rană, a spus public ceea ce gândeau toți românii, de aceea a părut a fi purtătorul de cuvânt al tuturor românilor îndobitociți și terorizați de minciuna și bălăcăreala politică a vremii comuniste, torturați de lipsa de perspectivă a libertății individuale. Ierunca reprezintă pentru România o oază de speranță „îndemnând la prudență, rigoare, corectitudine, el ne întărea și ne îmbărbăta în rezistența noastră de fiecare zi, ne deschidea o fereastră prin care să privim în Europa, dar și în propria noastră casă, în propria ființă. Dimpreună cu cuvântul bun, el ne aducea și o rază de speranță și încredere inculcându-ne sentimentul că dreptatea n-a murit, că ea trebuie să vină.”⁴⁵

Virgil Ierunca, pe numele său adevărat, Virgil Untaru, s-a ridicat din sânul unei familii de agricultori. Pseudonimul său inedit face trimitere la o pasăre mai mică, „din familia Phasianidae”⁴⁶, sperioasă, de 35-36 de cm, cu penajul brun-roșcat, cenușiu și negru, cu un cerc roșu în jurul

⁴² *Ibidem*.

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ Mircea Popa, *Reîntoarcerea la Ithaca, scriitori români din exil*, Editura Globus, București, 1998, p.200

⁴⁵ *Ibidem*.

⁴⁶ Lăcrămioara Chihaia, Lucia Cifor, Alina Ciobanu, etc *Dicționar enciclopedic*, Editura Cartier, București, 2003, pp. 419-420

ochilor, vânată pentru carne. A fost supranumită pasărea împăratului, deoarece era o delicată nelipsită din meniurile regale. Din cele mai vechi timpuri, carnea de ieruncă reprezenta apanajul nobililor, împăraților și regilor. Căutând prin sertarele scrierilor de specialitate se poate spune că Virgil Ierunca s-a născut la 16 august 1920 în comuna Lădești din județul Vâlcea. Este fiul lui Dumitru Untaru și al Mariei, născută Neagoie. Începe studiile la Școala primară din satul natal. Studiile gimnaziale și liceale le face la Liceul „Alexandru Lahovary”⁴⁷ din Râmnicu Vâlcea. Susține examenul de bacalaureat la Liceul „Spiru Haret” din București, în anul 1939. În timpul războiului este student al Facultății de Litere din București, dar, se lansează și în publicistica și critica literară a vremii. Încă din anul 1939 publică în *Timpul*, cotidian aflat mai întâi sub conducerea lui Grigore Gafencu, apoi sub aceea lui Mircea Grigorescu, între anii 1939-1944. Apoi scrie rubricile *Caiete franceze* sau *Cartea franceză*, în *Vremea*, apoi în *Ecoul*, *Lumea* sau *România liberă*. În articolele sale poartă polemici, discută cărți, remarcă scriitori și reviste sau sancționează anumite gesturi.

Anticipând situația dezastruoasă prin care României îi va fi dat să treacă, Virgil Ierunca părăsește țara la începutul anului 1947 cu o bursă acordată de Institutul Francez din București, bursă purtând numele scriitorului anticomunist Arthur Koestler, autorul cărții *Zero și Infinit*, aceasta fiind calea spre o lume liberă, în care să poată spune adevărul, fără a suferi. Cu ajutorul lui Mihail Fărcășanu, care-l prezintă autorităților ca pe un membru al Partidului Liberal, obține statutul de refugiat politic în Franța și se stabilește la Paris, provocând o mare pierdere nu numai pentru generația sa, ci și pentru cele care vor urma.

Ajuns la Paris, a luat totul de la început, lucrând ca redactor de limba română al Radiodifuziunii franceze, apoi în calitate de cercetător la secția de filozofie și estetică a Centrului Național de Cercetări Științifice. În paralel colaborează la emisiunile postului de radio *Europa liberă*, cu emisiunile intitulate *Actualitatea românească* și *Povestea vorbei*. Devine secretar de redacție la ziarul *Uniunea română*, ziar inițiat de generalul Rădescu la Paris, apoi la *România*, publicație editată de Comitetul Național Român din Washington. Sub îndrumarea lui Mircea Eliade, românii din exil au scos la Paris revista *Luceafărul*, la care a lucrat și Ierunca, apoi a colaborat și la alte periodice cum ar fi: *Caiete de dor* (1951-1957), *Ființa românească* (1963-1968), *Limite* (din 1969) ori *Ethos* (din 1973).

În exil, nu se oprește să denunțe dictatura comunistă din România. Deși departe de țară, a continuat tradiția românească, a păstrat și promovat limba și cultura română prin publicațiile în diferitele reviste din exil. Toți cei exilați și-au dorit întoarcerea acasă și, având speranța aceasta în suflet, au reușit să depășească toate problemele cu care s-au confruntat în țările de adopție. Pentru scriitorul și jurnalistul român silit de istorie să trăiască și să moară pe pământ străin, cel mai frumos oraș din lume era orașul natal, Râmnicu-Vâlcea. Acesta devenise pentru exilat spațiul interzis, de aceea era investit cu atribute de superlativ absolut. Și Bucureștiul pare învăluit într-o aură de frumusețe, devenind „Bucureștiul de vis”⁴⁸ după cum declara mai târziu în volumul *Trecut-au anii*.

Așa cum spațiul românesc a fost un loc al destinației pentru exilații din alte țări, începând cu Ovidiu, tot așa unii scriitori români au ales sau au fost nevoiți să se lege de alte țărâuri, să treacă printr-o anumită regăsire și să dea continuitate talentului scriitoricesc și elanului creator acolo. Deși locul nou în care se aflau nu i-a primit cu brațele deschise, totuși aceștia nu s-au pierdut în abandonul scrisului ori în lupta pentru supraviețuire. Virgil Ierunca a ajuns pe tărâm francez, însă această țară i-a oferit un teren familiar din punct de vedere cultural. Să-ți faci un nume printre miile, zecile de mii de nume deja mai mult sau mai puțin cunoscute, impune o răbdare impresionantă, o doză importantă de noroc, și extrem de multă muncă. El a avut din toate acestea.

Virgil Ierunca și-a ascultat inima, și, departe de țară a spus adevărul de la postul de radio *Europa liberă*, trezindu-i pe români și făcând elogii personalităților românești valoroase.

⁴⁷ Florin Manolescu, *op. cit.*, p. 389

⁴⁸ Virgil Ierunca, *Trecut-au anii*, Editura Humanitas, 2000, p.42

În exil, Virgil Ierunca publică lucrări de referință, cum ar fi *Fenomenul Pitești*, în care dezvăluie ororile comunismului din închisorile deținuților politici, *Românește*, *Subiect și predicat*, *Dimpotrivă*, toate prezentând continua activitate a renumitului critic.

Așadar, ilustrul intelectual critic Virgil Ierunca a fost un spirit tânăr și liber, care a refuzat să-și renege ideile de dragul diverselor avantaje conformiste. A fost un intelectual de un mare rafinament metafizic, un erou ce a încercat să salveze sensul demnității în timpuri sumbre. A spus adevăruri esențiale pentru onoarea culturii românești, s-a dedicat apărării literaturii autentice și memoriei împotriva amneziilor atât de avantajoase pentru totalitariști, fondând o etică a neuitării menită să dănuie, de aceea trebuie valorizat și valorificat.

Bibliografie

1. Behring, Eva, *Scriitori din exil 1945-1989. O perspectivă istorico-literară*, traducerea din limba germană de Tatiana Petrache și Lucia Nicolau, București, Editura Fundației Culturale Române, 2001.
2. Diana, Câmpan, *Literatură comparată*, masterat, Alba Iulia, 2017.
3. Chiaia, Lăcrămioara, Cifor Lucia, Ciobanu, Alina *Dicționar enciclopedic*, București, Editura Cartier, 2003.
4. Ierunca, Virgil, *Trecut-au anii*, București, Editura Humanitas, 2000.
5. Orian, Georgeta, *Literatura exilului românesc*, Suport pentru curs și seminar, Alba Iulia, 2014.
6. Manolescu, Florin, *Enciclopedia exilului literar românesc 1945-1989*, București, Editura Compania, 2003.
7. Mănescu, Florin, Alexandru, *Limitele lui Virgil Ierunca*, România literară, 2017.
8. Merișanu, Nicolae, *Exilul și puterea comunistă în oglindă*, Monitorul Oficial, 2008.
9. Popa, Mircea, *Reîntoarcerea la Ithaca, scriitori români din exil*, București, Editura Globus, 1998.
10. Simion, Eugen, *Dicționarul general al literaturii române*, București, Editura Universul Enciclopedic, 2006.
11. Taloș, Dan, *Români în exil, emigrație și diaspora*, București, Editura Pro Historia, 2006.

COMPETENȚA DIGITALĂ – O CHEIE A SUCCESULUI ȘCOLAR ȘI PROFESIONAL

Prof. Petri Maria, Liceul Teoretic Teiuș

Competența digitală a devenit în ultimii ani o condiție esențială pentru integrarea cu succes atât în mediul școlar, cât și în cel profesional. Trăim într-o lume în care tehnologia este prezentă în aproape toate domeniile vieții, iar capacitatea de a folosi eficient instrumente digitale este o abilitate cerută și apreciată. Prin urmare, dezvoltarea competenței digitale trebuie să fie o prioritate în educație, pentru a pregăti elevii nu doar pentru examene, ci și pentru cariera lor viitoare.

În mediul școlar, competența digitală contribuie la îmbunătățirea procesului de învățare. Elevii care știu să utilizeze aplicații educaționale, platforme online, instrumente de căutare și procesare a informației devin mai autonomi, mai motivați și mai bine pregătiți pentru cerințele societății moderne. De asemenea, profesorii care stăpânesc competențe digitale pot adapta metodele de predare la nevoile reale ale elevilor, pot crea lecții interactive și pot evalua progresul într-un mod eficient și obiectiv. Din perspectivă profesională, competența digitală este o cerință de bază pentru

aproape orice domeniu: de la educație, sănătate și administrație, până la marketing, IT sau construcții. Angajatorii caută persoane care pot comunica online, pot folosi platforme de management, pot redacta documente, pot analiza date sau pot colabora la distanță. Astfel, un elev care își dezvoltă aceste abilități din timp are șanse mai mari să obțină un loc de muncă bun și să se adapteze ușor schimbărilor din societate.

Dezvoltarea competenței digitale presupune însă mai mult decât simpla utilizare a unui telefon sau calculator. Ea implică gândire critică, discernământ în selectarea surselor de informație, respectarea eticii digitale și protejarea datelor personale. Tocmai de aceea, școala are un rol major în formarea acestor deprinderi, prin introducerea conținuturilor digitale în curriculum și prin formarea continuă a cadrelor didactice.

În concluzie, competența digitală este un pilon esențial al succesului școlar și profesional în secolul XXI. Ea oferă nu doar acces la informație și cunoaștere, ci și capacitatea de a ne adapta, de a evolua și de a construi o carieră solidă într-o lume aflată într-o schimbare continuă.

Bibliografie

1. European Commission. DigComp: The Digital Competence Framework. Publications Office of the European Union, 2022.
2. Prensky, Marc. Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon, 2001, Vol. 9, No. 5, p. 1–6.
3. BECTA. The Impact of ICT on Schools. UK Government Research Report, 2008.

BALADA, NESTEMATĂ A FOLCLORULUI ROMÂNESC

Prof. Văcariu Ileana, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

Creația populară sau folclorul cuprinde totalitatea manifestărilor spirituale (basmе, povești, doine, balade, legende, snoave etc.) și materiale (cusături, broderii, țesături etc.) create de popor. Această zestre spirituală a neamului este un adevărat tezaur artistic care pune în evidență bogăția sufletească a omului din popor, experiența lui de viață, dar și talentul înăscut. Creațiile populare sunt manifestări ale specificului național al unui popor constituindu-se ca parte integrantă a culturii naționale. Baladele populare sunt creații artistice ale omului simplu din popor.

La originea lui, cuvântul *folclor* înseamnă înțelepciunea poporului. Termenul a fost creat de arheologul englez William J. Thoms prin compunerea a două vocabule englezești: *folk* (popor) și *lore* (știință).

Literatura populară românească dovedește gust și rafinament, talent și dragoste pentru frumos și este într-o permanentă mișcare datorită nevoii continue de adaptare la cerințele mereu noi ale popoarelor care le-au creat și le-au păstrat.

Aparținând literaturii folclorice, baladele au notele caracteristice ale creației populare. Ele au fost compuse de oameni talentați din popor, necunoscuți, ceea ce le conferă *caracter anonim*. Fiindcă autorul popular nu exprimă idei sau sentimente personale, ci comune, numele lui nu are importanță. Chiar și atunci când creația populară se răspândește cu numele autorului, după un timp destul de scurt numele i se pierde evoluând spre ceva generic.

Transmiterea baladelor s-a realizat pe cale orală sau prin viu grai de-a lungul timpului, fiind destinate ascultării într-o colectivitate, cântate mai întâi la nunți, apoi cu alte prilejuri cum ar fi clăcile, șezătorile sau alte diferite întruniri populare. *Caracterul oral* reprezintă un mod propriu de existență și manifestare care îl leagă pe interpret de receptor și îngăduie ca la fiecare interpretare creația să devină un ecou al sentimentelor și aspirațiilor grupului uman sau individului care o ascultă. Creatorul popular nu exprimă idei sau sentimente personale, fiindcă el nu este diferențiat de restul colectivității ci este un ins reprezentativ al acesteia.

În procesul transmiterii pe cale orală din generație în generație, baladele au suferit intervenția voluntară sau involuntară, obiectivă sau subiectivă, a mai multor autori anonimi, ele dobândind *caracter colectiv* și cunoscând mai multe variante, fiecare generație adăugând câte ceva acestor creații. În timp ce o creație cultă este expresia individualității creatorului ei, creația populară exprimă conștiința acelei comunități, concepția despre viață, sensibilitatea, sistemul de valori. Este suficient să exemplificăm cu balada *Miorița*, capodopera literaturii noastre populare, care cunoaște peste o mie de variante în toate ținuturile locuite de români, între care există și o variantă sub formă de bocet.

Caracterul sincretic constă în îmbinarea armonioasă, simultană a diferitelor aspecte artistice (poezie, cântec, teatru, dans) într-un tot unitar, având totodată și un caracter de spectacol complex. Textul baladelor are părți recitate, dar și cântate într-un ritm impus de desfășurarea acțiunii, fapt ce dovedește *caracterul lor sincretic*. Totodată ele au o parte introductivă cunoscută sub numele de taxâm prin care interpretul, de obicei un lăutar, atrage atenția auditorului asupra faptelor ce urmează a fi prezentate, captând astfel interesul și bunăvoința ascultătorilor.

Prin *caracterul tradițional* înțelegem puternica ancorare în tradiție și se referă la conservarea tiparelor străvechi, prin păstrarea cu fidelitate a ceea ce se transmite din generații în generații, bineînțeles adaptând vechile formulări la noile împrejurări. Așadar, oricât de reușită ar fi creația actuală, ea nu anulează pe cele anterioare, astfel încât tradiția continuă să dăinuie în totalitatea ei. După H. H. Stahl, tradiția este un fenomen de durată, de statornicie a structurilor sociale, materiale și spirituale, precum și de repetiție a acțiunilor umane în cadrul proceselor sociale specifice oricărei conviețuirii sociale. Versurile sunt scurte, de cinci- șase, șapte- opt silabe, rimă împerecheată sau monorimă și ritm trohaic.

Baladelor nu le lipsește nici expresivitatea, deoarece *caracterul lor expresiv* este realizat printr-o anumită gradare și tensionare a acțiunii, prin relatarea unei acțiuni eroice sau a unor fapte neobișnuite din trecut, prin prezența unor elemente fabuloase sau prin însușirile personajelor. În balade se observă, spre deosebire de alte specii ale literaturii populare, folosirea preponderentă a unui limbaj figurativ.

Baladele sunt expresia vie a vieții colectivităților rurale, imaginile și simbolurile își au rădăcinile în mitologie. Miturile exprimă un model moral și comportamental permanent, care ilustrează specificul spiritualității naționale românești, constituindu-se în ceea ce se numește mitologia populară. Faptele au semnificații mitice caracterizate prin permanență și repetabilitate, ceea ce a născut conceptele de timp mitic și timp istoric. Ele reflectă comuniunea dintre om și natură, în concepția populară omul își trăiește viața după ritmurile naturii în mijlocul căreia trăiește.

Cântecul epic este cea mai înaltă și complexă formă de artă populară. În vremuri mai vechi reprezenta un eveniment artistic esențial, de fapt, singurul eveniment artistic din viața satului și era cultivat cu grijă, în ocazii solemne, sărbătorești. Astăzi poporul creează în alte direcții, cu alte scopuri și cu alte rezultate. De aceea aceste creații, care reprezintă un adevărat tezaur trebuie să fie păstrate și studiate în sistemul de cunoaștere.

Folclorul rămâne parte integrantă din spiritualitatea unui popor, indiferent de evoluția lui, de progresul științific sau de transformarea socială. Până la apariția literaturii culte, singura literatură românească a fost literatura populară. Creațiile populare sunt producțiile omului simplu, păstrător de legi și datini, primite din moși, strămoși. Creația folclorică a contribuit și la păstrarea unității culturale a poporului român. Este o formă de artă eternă pentru că folclorul va rămâne un mod specific de oglindire a vieții, de exprimare a trăirilor, de modelare morală.

Balada populară stabilește prin conținutul și caracterul ei evocator o legătură între comunitatea rurală și trecutul istoric. Repertoriul românesc al baladelor însumează aproximativ 330 de tipuri. Capodoperele folclorice dovedesc că în lumea populară se creează opera de mare valoare, că în ea zac valențe creatoare prevestitoare de mari împliniri în creația cultă. Unele au devenit unicate, fără a mai putea fi depășite, precum sunt balada *Miorița* sau *Meșterul Manole*.

Bibliografie :

Gheorghe Vrabie, *Balade populare românești*, Editura Academiei R. S. R., București, 1966

PROIECTUL ETWINNING” WILL YOU PLAY WITH ME?” – O CALE DE DEZVOLTARE A ABILITĂȚILOR COGNITIVE ALE PREȘCOLARILOR

Prof. educație timpurie Cramba Cristina, Stânea Adelina, GPP „Scuțița Roșie” Alba Iulia

În perioada decembrie 2024 – februarie 2025, grupa mică *Ciupercuțe* coordonată de profesori pentru educație timpurie Cramba Cristina și Stânea Adelina, din cadrul Grădiniței cu program prelungit „Scuțița Roșie” din Alba Iulia, a participat la proiectul Etwinning „Will you play with me?”, un proiect în care au fost implicate instituții de educație timpurie din Turcia, România și Bulgaria.

Scopul proiectului l-a constituit dezvoltarea abilităților cognitive prin intermediul jocurilor organizate în grădiniță și acasă.

Ce sunt abilitățile cognitive?

Abilitățile cognitive sunt o serie de capacități care îi permit copilului să proceseze informațiile din mediul înconjurător, să le înțeleagă și să răspundă în mod adecvat situațiilor concrete de viață.

Aceste abilități includ memoria, atenția, limbajul, percepția și gândirea. Dezvoltarea cognitivă implică îmbunătățirea acestor abilități, care sunt cruciale pentru succesul școlar și adaptarea la diferite situații.

Prin dezvoltarea abilităților cognitive copiii devin capabili să rezolve probleme, să ia decizii, să interacționeze cu alți copii sau adulți și să se adapteze la schimbări.

Ce abilități cognitive se dezvoltă la vârsta preșcolară?

- ❖ concentrarea și atenția
- ❖ memoria
- ❖ rezolvarea de probleme
- ❖ gândirea critică
- ❖ creativitatea

Abilitățile cognitive se dezvoltă prin:

- ❖ jocuri logice, strategice
- ❖ jocuri de rol
- ❖ experimente
- ❖ activități de explorare a naturii

Pe parcursul celor trei luni, copiii alături de educatoare și părinți au desfășurat activități diverse, de tip labirint, exerciții stânga-dreapta, codare cu cifre/figuri geometrice/săgeți, modele după un criteriu dat, jocuri de memorie, concentrare și atenție, căutare comori, ghicitori etc.

În timpul proiectului s-a lucrat pe echipe mixte, cu participanți din toate țările care au gândit și elaborat ca produs final un calendar pe anul 2025 cu activități din timpul proiectului, un joc interactiv și un e-book – ghid de bune practici.

Proiectul *Will you play with me?* a deschis noi oportunități de colaborare în proiecte viitoare. Ce a adus un plus de originalitate acest proiect, a fost implicarea activă a părinților în toate aceste activități care începeau în sala de grupă și se continuau acasă.

Bibliografie:

1. Cornelia Măirean, *Aptitudini, abilități cognitive, inteligență. Cadre teoretice și evaluare psihologică*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2021
2. <https://www.scribd.com/doc/132133315/Abilitate-cognitiva>
3. <https://www.glowmania.ro/blog/dezvoltarea-cognitiva-la-copii-importanta-si-idei-de-activitati-distractive-n94>